

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา

CAREER INSTRUCTIONAL MANAGEMENT PROBLEMS
IN SECONDARY SCHOOLS

บุญลักษณ์ ศัพทพันธุ์
BOONLUK SUPPAN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

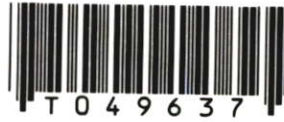
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2546

ISBN 974-924-207-4

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา

CAREER INSTRUCTIONAL MANAGEMENT PROBLEMS
IN SECONDARY SCHOOLS



บุญลักษณ์ ศัพทพันธุ์

BOONLUK SUPPAN

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....49637
วัน, เดือน, ปี 2.5 ก.พ. 2547

b.....
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิตสาขามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารอาชีพศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2546

ISBN 974-324-207-4

**CAREER INSTRUCTIONAL MANAGEMENT PROBLEMS
IN SECONDARY SCHOOLS**

BOONLUK SUPPAN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2003

ISBN 974-324-207-4

COPYRIGHT 2003

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา
CAREER INSTRUCTIONAL MANAGEMENT PROBLEMS IN
SECONDARY SCHOOLS

ชื่อนักศึกษา นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์

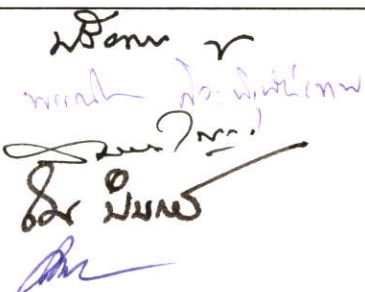
รหัสประจำตัว 42064142

ปริญญา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การบริหารอาชีวศึกษา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม รศ.ดร.พรรณนิภา ศิวะพิรุฬห์เทพ
ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
รศ.ดร.ปรียาพร	วงศ์อนุตรโรจน์	
รศ.ดร.พรรณนิภา	ศิวะพิรุฬห์เทพ	
รศ.ดร.สมพร	ไชยะ	
ดร.ณรงค์	พิมสาร	
ผศ.ดร.เนาวรัตน์	วิไลชนม์	

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 22 พฤศจิกายน 2545 เวลา 9.00 น. เป็นต้นไป
สถานที่สอบ ณ ห้องเรียนปริญญาเอก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม


บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว
(รศ.ดร.บุญวัฒน์ อัครชู)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่...17...เดือน...ธันวาคม...พ.ศ...๒๕๔๕...

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา
นักศึกษา	นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์
รหัสประจำตัว	42064142
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การบริหารอาชีวศึกษา
พ.ศ.	2546
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณิภา ศิวะพิรุฬห์เทพ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา และเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ใน 3 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล โดยจำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2544 จาก 33 โรงเรียน รวม 167 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่น .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ t-test และ F-test ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า ด้านการเตรียมการและด้านการดำเนินการ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับน้อย
2. ผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผู้บริหารและครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่และครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Thesis Title	Career Instructional Management Problems in Secondary Schools
Student	Mr.Boonluk Suppan
Student ID.	42064142
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Vocational Administration
Year	2003
Thesis Advisor	Associate Professor Dr.Preeyaporn Vonganutarojana
Thesis Co-advisor	Associate Professor Dr.Pannipa Siwapiluntap Dr.Surat Chaichompu

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the problems of career instructional management accordance with higher secondary school curriculum in secondary schools under the Department of General Education in Chonburi Province as perceived by the administrators and instructors who were classified by their position and size of their schools. The problems were classified into 3 aspects : preparation , ; operation ; and assessment .

The samples were 167 administrators and instructors of career education from 33 higher secondary schools in Chonburi Province during the academic year of 2001. The instrument for this research was a rating scale questionnaires, the reliability of the questionnaires was .95. The statistics used for the analysis were percentage, means, Standard Deviation and hypothesis were tested by t - test and F – test .

The results of the research were :

1. Administrators and teachers had opinions on career instructional management problems as a whole was at moderate level as well as the aspects of preparation and operation. Whereas the assessment was at the least level.
2. Administrators and teachers had statistical significant different opinions on career instructional management problems at 0.5 level.

3. Administrator and teachers who were in big schools and those who were in small schools had statistical significant different opinions on career instructional management problems at 0.5 level

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.พรรณีภา ศิวะพิรุฬห์เทพ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ตรวจสอบแก้ไข และปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน ขอกราบขอบพระคุณท่านทั้งสาม ไว้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรมทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ ประสาทความรู้ ตลอดจนข้อคิดต่าง ๆ อันก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อการศึกษาค้นคว้าและเป็น แนวทางในการ จัดทำวิทยานิพนธ์จนประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม อาจารย์ภาควิชา ครุศาสตร์อุตสาหกรรม นายสมศักดิ์ ศรีสุวรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนชลราษฎรอำรุง นายสิทธิชัย อิมอ่อง ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีราชา ดร.ไชยอนันต์ แสงเมฆา ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค ชลบุรี นางนัตตา พุ่มพฤษ อาจารย์ 3 หมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนดัดดรุณี ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน และครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลายโรงเรียนวังจันทร์วิทยา โรงเรียนบ้านค่าย โรงเรียนเขาชะเมาวิทยาคม โรงเรียนแก่ง "วิทย์สถาวร" และโรงเรียนห้วยยางศึกษา ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดชลบุรี ผู้บริหาร โรงเรียน และครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ และบุคคลที่ผู้วิจัยมิได้กล่าวไว้ในที่นี้ ที่ให้การสนับสนุน ตลอดจน ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และเป็นกำลังใจต่อผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ที่เป็นผลจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่คุณพ่อ คุณแม่ และครู-อาจารย์ อันเป็นที่เคารพของผู้วิจัยทุกท่าน ด้วยความเคารพยิ่ง

บุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	IV
สารบัญ.....	V
สารบัญตาราง.....	VII
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.4 ทฤษฎีหรือกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 การจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	8
2.2 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ.....	16
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	48
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	72
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	72
5.2 อภิปรายผล.....	75
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	80
บรรณานุกรม.....	82
ภาคผนวก.....	85
ภาคผนวก ก.....	86
ภาคผนวก ข.....	103
ประวัติผู้เขียน.....	110

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป จำนวนที่รับคืน และค่าร้อยละของจำนวนแบบสอบถามที่รับคืน จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....50
4.2	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหา และลำดับที่ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์.....51
4.3	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหา และลำดับที่ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ด้านการเตรียมการ.....52
4.4	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหา และลำดับที่ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ด้านการดำเนินการ.....55
4.5	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหา และลำดับที่ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ด้านการติดตามประเมินผล.....58
4.6	แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง.....60
4.7	แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ด้านการเตรียมการ.....61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.8	แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ด้านการดำเนินการ.....64
4.9	แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ด้านการติดตามประเมินผล.....67
4.10	แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....69
4.11	แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมทุกด้าน.....70
4.12	แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการเตรียมการ.....71

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง สำหรับการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า การแก้ไขปัญหา และการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เพราะการศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ ให้เป็นผู้รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักแก้ปัญหา ตลอดจนรู้จักใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสิ้นเปลืองน้อยที่สุด การที่ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าได้ จำเป็นต้องมีทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ ความคิด และสามารถจำนวนมาก ดังนั้นการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการ ในการเสริมสร้างบุคคลให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าว จึงนับว่าการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและมีสำคัญยิ่ง

การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียน มีความรู้ทางวิชาการ และวิชาอาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัด เพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพ ที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา นี้ แบ่งเป็นสองระดับ คือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พึงให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนกลุ่มวิชาการและวิชาอาชีพ ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนอย่างกว้างขวาง ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พึงให้ผู้เรียนได้เน้นการเรียนกลุ่มวิชา ที่ผู้เรียนจะยึดเป็นแนวทางประกอบอาชีพต่อไป (สุรพันธ์ ยนต์ทอง. 2533 : 18)

เมื่อพิจารณาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรมีความคาดหวังว่า เมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรแล้ว จะเป็นผู้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพและร่วมทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามความรู้ความสามารถของตน และเพื่อให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จตามความคาดหวังของหลักสูตร หลักสูตรได้กำหนดจุดเน้น 3 ประการ ดังนี้

1. โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการ โดยโรงเรียนต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และเกิดทักษะในกระบวนการต่าง ๆ โดยเน้นการฝึกปฏิบัติจริง

2. โรงเรียนต้องส่งเสริมให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตร โดยหลักสูตรจะต้องคำนึงถึงความต้องการที่หลากหลายของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างกัน ในด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม

3. โรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้เลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวางและหลากหลาย ทั้งในวิชาบังคับและวิชาเลือกเสรี ตามความถนัดและความสนใจของแต่ละคน เพื่อให้มีทักษะเฉพาะด้าน ตามศักยภาพของตนและเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ (กรมวิชาการ. 2535 : 1)

จากจุดเน้นของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในประกาศที่ 3 โรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวางและหลากหลาย ทั้งในวิชาบังคับ และวิชาเลือกเสรี โดยเฉพาะวิชาเลือกเสรีนั้นเป็นวิชาที่โรงเรียน ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของแต่ละคน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้านให้แก่ผู้เรียน ซึ่งในวิชาเลือกเสรีประกอบด้วยวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา พลานามัย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ ศิลปะและวิชาอาชีพ (กรมวิชาการ. 2535 : 1)

เมื่อพิจารณาวิชาอาชีพ จะเห็นว่าวิชาอาชีพจัดเป็นวิชาเลือกเสรีวิชาหนึ่งที่โรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรียน ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของแต่ละคน นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งที่ วก. 558 / 2542 สั่ง ณ วันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2542 ให้ผู้ที่เรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ทุกคนต้องปฏิบัติโครงการอาชีพอย่างน้อย 1 โครงการ จึงจะถือว่าจบหลักสูตร ซึ่งการปฏิบัติโครงการอาชีพจัดเป็นวิชาอาชีพวิชาหนึ่ง (กรมวิชาการ. 2542 : 1- 2)

จึงกล่าวได้ว่าตามโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนต้องจัดให้มีวิชาอาชีพ ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนเป็นวิชาเลือกเสรีวิชาหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการทำงาน มีทักษะทางอาชีพ และสามารถที่จะศึกษาต่อในระดับสูงต่อไป หรือถ้าไม่สมัครใจศึกษาต่อก็สามารถนำความรู้และประสบการณ์ ไปประกอบอาชีพได้ตามสมควรแก่วัย ซึ่ง พะนอม แก้วกำเนิด (2531 : 11) กล่าวว่า การจัดการมัธยมศึกษาควรเน้นให้เด็ก สามารถสร้างงานให้ตนเอง ผู้บริหารควรสร้างเด็ก ให้ออกมาทำงานให้ได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานในท้องถิ่น การสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงควรสอนวิชาอาชีพที่เกี่ยวกับท้องถิ่น เน้นทักษะและปูพื้นฐานเกี่ยวกับงานด้านอาชีพ

อย่างไรก็ตาม ในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำเป็นต้องพิจารณาถึงความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น ความพร้อมของครู-อาจารย์ทั้งจำนวนบุคลากรและความสามารถในการสอน อาคารสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อการเรียนการสอน สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระต่าง ๆ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ จะเป็นการเตรียมผู้เรียนให้มีประสบการณ์ด้านอาชีพ เพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานหรือศึกษาต่อในระดับสูงหรือไปประกอบอาชีพอิสระต่าง ๆ ได้ ดังนั้นผู้เรียนจะต้องได้ฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะและความชำนาญในวิชาที่ตนได้เรียนไป (กรมสามัญศึกษา. 2538 : 1)

จากการวิจัยของ ไพโรจน์ ล้ำตระกูล (2535 : ง) ได้ศึกษาเรื่องการจัดวิชาอาชีพของ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในพื้นที่ที่มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม พบว่าปัญหาส่วนใหญ่ ได้แก่ ปัญหาครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาอาชีพไม่เพียงพอ ครู-อาจารย์ขาดความรู้และทักษะในการจัดการเรียนการสอน สถานที่มีจำนวนไม่เพียงพอ และไม่ได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการในการส่งนักเรียนไปฝึกงาน นอกจากนี้ศูนย์พัฒนาหลักสูตร ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษา คือโรงเรียนประสบปัญหาในเรื่องขาดเครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ ขาดสื่อการเรียนการสอน และขาดบุคลากรที่มีความชำนาญในแต่ละสาขาวิชา (กรมวิชาการ. 2538 : 68-69)

จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นว่า ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ ยังมีปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ หลายประการ ในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่ได้แก่ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาอาชีพมีจำนวนไม่เพียงพอ ครู-อาจารย์ขาดความรู้ และทักษะในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ สถานที่มีจำนวนไม่เพียงพอ และไม่ได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการในการส่งนักเรียนไปฝึกงาน ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพของผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นอย่างยิ่ง หากปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ยังไม่ได้รับการแก้ไข อย่งไรก็ตามปัญหาต่าง ๆ ในการจัดการเรียน การสอนวิชาอาชีพเหล่านี้ยังมีอยู่หรือไม่

ผู้วิจัยเป็นผู้หนึ่งซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี เพื่อจะได้ ทราบถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ และจะได้นำผลการวิจัยนี้มาเป็นข้อมูล พื้นฐานในการวิเคราะห์ และเปรียบเทียบกับข้อมูลเดิม สำหรับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องที่จะปรับปรุง แก้ไขปัญหา หรือเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยม ศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผล ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ทั้งโดยภาพรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน

2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน ทั้งโดยภาพรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน

1.3 สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ทั้งโดยภาพรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน

2. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ทั้งโดยภาพรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน

1.4 ทฤษฎีหรือกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี โดยยึดแนวคิดของ กิติมา ปรีดีดิถ (2532 : 50) และปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 31) กล่าวว่า หลักในการบริหารงานวิชาการในแง่ของกระบวนการ สรุปได้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ เป็นการวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดบุคลากร การจัดทำโครงการ และแผนปฏิบัติการ

2. ขั้นการดำเนินการ เป็นการควบคุมดูแลให้มีการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

2.1 งานเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ประกอบด้วย การนำหลักสูตรหรือแผนงานลงสู่ การปฏิบัติการสอน การดูแลให้การสอนเป็นไปตามโครงการ

2.2 งานเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางด้านวิชาการ ประกอบด้วย การจัดทำโครงการส่งเสริมการเรียนการสอนต่าง ๆ การแนะแนวการศึกษาต่อและแนะแนวอาชีพ

2.3 งานเกี่ยวกับการบริการ ประกอบด้วย การให้บริการสื่อการสอน อุปกรณ์ต่าง ๆ การจัดรวบรวมเอกสารการสอน คู่มือครู เพื่อช่วยเหลือครูในการสอน

3. **ขั้นติดตามประเมินผลในด้านวิชาการ** เป็นการติดตามและประเมินผลงานด้าน
วิชาการ

จากแนวความคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเป็นตัวแปรที่ได้นำมาศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น
3 ด้าน ดังนี้

1. การเตรียมการ
2. การดำเนินการ
3. การติดตามประเมินผล

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ครอบคลุมประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ
ศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2544 จำนวน 33 โรงเรียน เป็นผู้บริหาร จำนวน 66 คน และครู-
อาจารย์ จำนวน 1,762 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,828 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ
ศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2544 จาก 33 โรงเรียน ในการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างของ
ผู้บริหาร จะศึกษาจากผู้บริหารทั้งหมด จำนวน 66 คน สำหรับการศึกษากลุ่มตัวอย่างของครู-
อาจารย์ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เจาะจงเฉพาะ
ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 128 คน รวมได้กลุ่มตัวอย่าง
ทั้งสิ้น จำนวน 194 คน

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่

1. ตำแหน่ง จำแนกเป็น
 - 1.1 ผู้บริหาร
 - 1.2 ครู-อาจารย์
2. ขนาดของโรงเรียน จำแนกเป็น
 - 2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก
 - 2.2 โรงเรียนขนาดกลาง
 - 2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงกำหนดความหมายของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ หมายถึง ข้อขัดข้องในการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ใน 3 ด้าน ดังนี้

1.1 การเตรียมการ หมายถึง การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพไว้ล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความความพร้อมในการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย การจัดรายวิชาอาชีพ การเตรียมตัวครู-อาจารย์ การเตรียมคู่มือและเอกสารการสอน การเตรียมสื่อและอุปกรณ์ การเตรียมงบประมาณ การเตรียมสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน การเตรียมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.2 การดำเนินการ หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย การจัดครู-อาจารย์เข้าสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน การวัดและประเมินผล การเรียน การนิเทศการสอน

1.3 การติดตามประเมินผล หมายถึง การติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ซึ่งประกอบด้วย การประเมินผลก่อนการดำเนินงาน การประเมินผลขณะดำเนินงาน และการประเมินผลหลังการดำเนินงาน

2. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรืออาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ

3. ครู-อาจารย์ หมายถึง ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดชลบุรี

4. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ที่จัดการเรียนการสอนตาม หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 33 โรงเรียน

5. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามเกณฑ์ของ
กรมสามัญศึกษา แบ่งได้ ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2538 : 25)

5.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน

5.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่
500 – 1,499 คน

5.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,500 –
2,499 คน และให้หมายความรวมถึงโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษด้วย มีจำนวนนักเรียน 2,500 คน
และมากกว่า

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 การจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา
- 2.2 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ
 - 2.2.1 การเตรียมการ
 - 2.2.2 การดำเนินการ
 - 2.2.3 การติดตามประเมินผล
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา

กรมวิชาการ (2535 : 1) ในการจัดการเรียนการสอน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น โรงเรียนจำเป็นต้องยึดหลักสูตรเป็นแผนแม่บท ในการกำหนด ขอบข่ายความรู้ ความสามารถและมวลงประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการด้านการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงมีประเด็นสำคัญที่จะศึกษา ดังนี้

2.1.1 ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตร (Curriculum) มีความหมายครอบคลุมและพิจารณาได้หลายประการ โดยมีนักการศึกษาหลายท่านให้ทรรศนะและความหมายไว้ต่าง ๆ ดังนี้

Taba (อ้างใน กิตติมา ปรีดีติติก. 2532 : 59) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลงประสงค์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนและครู-อาจารย์ผู้สอนจัดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้

สุมิตร คุณานุกร (2520 : 2) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประมวลความรู้และประสบการณ์ ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้กับผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นภายใน หรือภายนอกโรงเรียนเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สวัสดี จงกล (อ้างใน กรมวิชาการ. 2542 : 4) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ข้อกำหนด ซึ่งระบุจุดมุ่งหมายของการศึกษา เนื้อหาสาระและหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ซึ่งจัดให้ผู้เรียน เรียนรู้ เพื่อให้มีความรู้ เจตคติ ทักษะและพฤติกรรม สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

กิติมา ปรีดีดิถก (2532 : 60) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง เอกสารที่กำหนดโครงการ ศึกษาของครู-อาจารย์ โดยกำหนดความมุ่งหมายของการศึกษา เนื้อหาของความรู้และ ประสบการณ์ ที่จะจัดให้กับผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 40) กล่าวว่า หลักสูตรมีความหมาย 3 ประการ คือ

1. หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการและการนำไปใช้ ในการจัดการเรียน การสอนตามที่มุ่งหมายไว้
2. หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษาโดยมี ปัจจัยนำเข้า (Input) เช่น ครู-อาจารย์ ผู้เรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ (Process) เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต (Output) เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา
3. หลักสูตรเป็นแผนการเรียนการสอนที่มุ่งประสงค์จะอบรม ฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นไป ตามเป้าหมายที่ต้องการ

จากความหมายของหลักสูตรดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสูตรมีความหมาย ครอบคลุมตั้งแต่เอกสาร แนวทางการจัดการศึกษาแต่ละระดับ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มวิชา ขอบข่าย เนื้อหาวิชา โครงสร้าง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และรวมถึงมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีสามารถนำไปพัฒนาการดำรงชีวิต

2.1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร

Taba (อ้างใน กรมวิชาการ. 2542 : 5) กล่าวว่า หลักสูตรควรมีองค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา
2. เนื้อหาวิชาและจำนวนชั่วโมงสำหรับการสอนแต่ละวิชา
3. กระบวนการเรียนการสอนหรือการนำหลักสูตรไปใช้
4. โครงการประเมินผลตามหลักสูตร

กรมวิชาการ (2535 : 1 - 6) ได้กำหนดองค์ประกอบ หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้

1. หลักการ
2. จุดหมาย
3. โครงสร้าง

4. แนวดำเนินการ
5. หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร

สุมิตร คุณานุกร (2520 : 3) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้

1. ความมุ่งหมาย
2. เนื้อหาสาระของหลักสูตร
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผล

ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ (2541 : 10) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้

1. ความมุ่งหมาย
2. เนื้อหาสาระของหลักสูตร
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผล

จากแนวคิดของนักการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรโดยทั่วไป จะประกอบด้วยจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา การนำหลักสูตรไปใช้ กระบวนการเรียน การสอน การวัดผลและประเมินผล

2.1.3 ความมุ่งหมายหลักสูตร

เป็นการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ๆ ซึ่งจัดว่าเป็นส่วนสำคัญ อันดับแรกของหลักสูตร ผู้มีหน้าที่ในการสร้างหลักสูตรจะร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งเปรียบเสมือนจุดยืนร่วมกัน ทำให้รู้ว่า จะจัดการศึกษาเพื่ออะไร และผู้ที่เรียนจบหลักสูตรแล้ว จะมีลักษณะเช่นใด จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีอยู่หลายระดับ ได้แก่ จุดมุ่งหมายระดับหลักสูตร ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายที่บอกให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรู้เป้าหมายของหลักสูตรนั้น ๆ จุดมุ่งหมายของกลุ่มวิชา ทั้งนี้เพราะวิชาแต่ละกลุ่ม จะสร้างคุณลักษณะที่แตกต่างกันให้กับผู้เรียน ดังนั้นแต่ละกลุ่มวิชา จึงกำหนดจุดมุ่งหมายไว้ต่างกัน เปรื่อง กิจรัตน์ (อ้างใน ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ. 2541 : 11)

2.1.4 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

เป็นการกำหนดหัวข้อวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรเพื่อจัดให้ผู้เรียนได้เรียน การกำหนดเนื้อหา นี้จะต้องให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร ต้องเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน (ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ. 2541 : 11)

2.1.5 การนำหลักสูตรไปใช้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 186 -194) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทมากเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร จะต้องทำการศึกษาหลักสูตรให้ชัดเจน เพื่อที่จะวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ดังนี้

1. การเตรียมวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่
2. การเตรียมจัดการอบรมครู-อาจารย์เพื่อใช้หลักสูตรใหม่
3. การจัดครู-อาจารย์เข้าสอน
4. การจัดตารางสอน
5. การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน
6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรกับผู้ปกครองและคณะกรรมการการศึกษา

ของโรงเรียน

7. การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่
8. การประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร

สงัด อุทรานันท์ (2528 : 262 - 269) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนของการนำเอาหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติ หรือไปสู่การเรียนการสอนในโรงเรียน การนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยกิจกรรม และกระบวนการต่าง ๆ หลายประเภท เช่น การจัดทำเอกสารและคู่มือการใช้หลักสูตร การเตรียมบุคลากร และการบริหารหลักสูตร การดำเนินการสอนตามหลักสูตร การนิเทศ และการติดตามผลการใช้หลักสูตร

กรมสามัญศึกษา (2532 : 142 -143) ได้กล่าวถึง การนำหลักสูตรไปใช้ ควรมีข้อควรพิจารณา 6 ประการ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง
2. การใช้หลักสูตรจะต้องยึดถือจุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้างเป็นหลัก
3. จุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา ครู-อาจารย์จะต้องพยายามดำเนินการสอนให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์และสามารถพัฒนาความรู้ให้เป็นประโยชน์แก่การดำรงชีวิตของผู้เรียน
4. การใช้หลักสูตรมิได้จำกัดว่าความรู้และประสบการณ์นั้นจะต้องมีอยู่แต่ในห้องเรียนเท่านั้น
5. ความสำเร็จของการใช้หลักสูตรขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนการสอนของครู-อาจารย์
6. การประเมินผลเป็นระยะ ๆ จะช่วยแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ อันเป็นพื้นฐานต่อเนื้ออย่างมั่นคงและถูกต้อง

จากที่กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ข้างต้น สรุปได้ว่าการนำหลักสูตรไปใช้คือขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอน ซึ่งการดำเนินการจะได้ผลดี มากน้อยเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับบุคคลที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย เช่น ผู้บริหารโรงเรียนครู-อาจารย์ และศึกษานิเทศก์

2.1.6 การประเมินผลหลักสูตร

ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ (2541 : 12) กล่าวถึง การประเมินผลหลักสูตร เป็นกระบวนการตรวจสอบว่า หลักสูตรนั้นมีข้อดี ข้อเสียอย่างไร ยังใช้ได้ดีในสังคมปัจจุบันหรือไม่ ทั้งนี้หากพบข้อบกพร่องของหลักสูตรจะต้องมีการปรับปรุงต่อไป ฉะนั้นการประเมินผลหลักสูตรจึงแบ่งได้เป็น 2 นัย ดังนี้

1. การประเมินผลการเรียนเป็นการประเมินผลการเรียนการสอน ในแต่ละรายวิชาที่เปิดสอนในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป
2. การประเมินผลหลักสูตร หลังจากมีการนำหลักสูตรไปใช้แล้วจะต้องมีการตรวจสอบผลที่ได้จากหลักสูตรนี้คือ ผู้ที่จบหลักสูตรแล้วเป็นอย่างไร ทั้งนี้การประเมินผลหลักสูตรจะประเมินผลหลายจุด เช่น ประเมินจุดมุ่งหมาย เนื้อหา ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น

2.1.7 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักการ จุดหมาย แนวการดำเนินการและโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไว้ดังนี้

2.1.7.1 หลักการ

กรมวิชาการ (2535 : 1) หลักการของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กำหนดไว้ ดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะเฉพาะด้าน ที่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพ ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม
2. เป็นการศึกษาที่สนองต่อการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น หรือการศึกษาต่อ
3. เป็นการศึกษาที่ส่งเสริม การนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสม ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ท้องถิ่น และประชาชาติ

2.1.7.2 จุดหมาย

กรมวิชาการ (2535 : 1) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตและให้สามารถทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนได้พัฒนาเชาวน์ปัญญา มีความรู้และทักษะเฉพาะด้านตามศักยภาพ

เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ ร่วมพัฒนาสังคมด้วยแนวทางและวิธีการใหม่ ๆ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ จะต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญเฉพาะด้าน
2. มีความรู้เกี่ยวกับวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ
3. สามารถเป็นผู้นำและเป็นผู้ให้บริการชุมชน เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม
4. สามารถวางแผนแก้ปัญหาในชุมชนของตน
5. มีความภูมิใจในความเป็นไทยเสียสละเพื่อส่วนรวม ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถนำแนวทางหรือวิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ในการพัฒนาชุมชนของตน
7. มีเจตคติที่ดีต่อกันและเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ
8. มีนิสัยรักการทำงานเต็มใจในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีทักษะในการจัดการ
9. เข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ในประเทศและในโลก มุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศ ตามบทบาทและหน้าที่ของตน ตลอดจนอนุรักษ์และเสริมสร้างทรัพยากร ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของประเทศ

2.1.7.3 แนวดำเนินการ

กรมวิชาการ (2535 : 2) เพื่อให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ ประสบความสำเร็จตามจุดหมายข้างต้น จึงกำหนดแนวดำเนินการไว้ ดังนี้

1. จัดให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนอย่างกว้างขวางตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ
2. จัดให้ผู้เรียนได้ศึกษาสภาพแวดล้อมและความต้องการของท้องถิ่น ในด้านต่าง ๆ
3. จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ทดลองใช้วิธีการใหม่ ๆ อยู่เสมอ
4. จัดประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ให้ผู้เรียนเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ ได้มีโอกาสหาความรู้ และทักษะจากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ

6. จัดให้มีการศึกษาติดตามและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
7. ในการจัดการเรียนการสอน ให้ใช้วิธีผสมผสานการให้ความรู้กับการปฏิบัติจริง โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและกระบวนการกลุ่ม
8. ให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในการปรับรายละเอียดเนื้อหาของรายวิชา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ส่งเสริมให้ท้องถิ่นจัดทำรายวิชาที่สนองความต้องการของท้องถิ่น และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดในการสร้างสรรค์งาน
9. ในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดแทรกการเสริมสร้างค่านิยม และการพัฒนาจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ
10. ในการเสริมสร้างค่านิยมที่ระบุไว้ในจุดหมาย ต้องปลูกฝังค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน เช่น ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีวินัย รับผิดชอบ ฯลฯ ควบคู่ไปด้วย

2.1.7.4 โครงสร้าง

กรมวิชาการ (2535 : 4-5) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย กำหนดโครงสร้างให้มีวิชาบังคับ วิชาเลือกเสรีและกิจกรรม ดังนี้

1. วิชาบังคับประกอบด้วย วิชาบังคับแกนและวิชาบังคับเลือก ดังนี้
 - 1.1 วิชาบังคับแกน เป็นวิชาพื้นฐานที่สอดคล้องกับชีวิตและสังคมทั่วไป ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนเหมือนกัน ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาสังคมศึกษา และวิชาพลานามัย (รวม 15 หน่วยการเรียนรู้)
 - 1.2 วิชาบังคับเลือก เป็นวิชาพื้นฐานซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามสภาพของท้องถิ่น ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ได้แก่ วิชาพลานามัย วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาพื้นฐานอาชีพ (รวม 15 หน่วยการเรียนรู้)
2. วิชาเลือกเสรี เป็นวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน เลือกเรียนตามความสนใจหรือความถนัด และความต้องการของแต่ละคน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้านของผู้เรียน ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาสังคมศึกษา วิชาพลานามัย วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาภาษาต่างประเทศ วิชาศิลปะ และวิชาอาชีพ (รวม 45 หน่วยการเรียนรู้)
3. กิจกรรม เป็นส่วนที่ส่งเสริมหลักสูตร และการเรียนการสอนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนองความสนใจ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ และเสริมสร้างอุปนิสัยของผู้เรียน

2.1.7.5 นโยบายการศึกษาเพื่ออาชีพของกรมสามัญศึกษา

ตามแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระยะเวลาที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) กรมสามัญศึกษาได้กำหนดแนวทางจัดการศึกษา โดยกำหนดนโยบายด้านการศึกษาเพื่ออาชีพไว้ ดังนี้

เร่งพัฒนาการศึกษาด้านอาชีพทั้งในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ เจตคติ วิสัยทัศน์และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่นและของประเทศ โดยเน้นให้มีการเรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติและการประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้ระหว่างการศึกษามีมาตรฐานการส่งเสริมให้โรงเรียนประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการ หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชนและชุมชน ในการส่งนักเรียนเข้ารับการฝึกปฏิบัติทั้งในด้านทักษะอาชีพ การจัดการและพัฒนาคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ (พิพัฒน์ วิเชียรสุวรรณ. มปป : 133)

2.1.7.6 จุดประสงค์ โครงสร้าง และแนวการจัดวิชาอาชีพ

กรมวิชาการ (2535 :151 - 294) ได้กำหนด จุดประสงค์ โครงสร้างและแนวการจัดวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไว้ ดังนี้

(1) จุดประสงค์วิชาอาชีพ

1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ
2. เพื่อให้มีทักษะในงานอาชีพ
3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ และมีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ
4. เพื่อนำความรู้และทักษะมาใช้ ในการประกอบอาชีพ และพัฒนา

คุณภาพของงาน

(2) โครงสร้างวิชาอาชีพ

หลักสูตรกำหนดให้วิชาอาชีพ เป็นวิชาเลือกเสรีประกอบด้วยรายวิชาต่าง ๆ ซึ่งแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มที่ 1 งานผลิต ได้แก่ รายวิชา ข 001 – ข 01134 รวม 134 รายวิชา
2. กลุ่มที่ 2 งานบริการ ได้แก่ รายวิชา ข 021 – ข 02169 รวม 169 รายวิชา
3. กลุ่มที่ 3 งานเสริมงานผลิตและงานบริการ ได้แก่ รายวิชา ข 031 –

ข 0328 รวม 28 รายวิชา

4. กลุ่มที่ 4 งานอาชีพอิสระระหว่างเรียน ได้แก่ รายวิชา ข 041

(การปฏิบัติโครงการงานอาชีพ) รวม 1 รายวิชา

(3) แนวการจัดรายวิชาอาชีพ

1. รายวิชาอาชีพในกลุ่มที่ 1-3 มุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะและเทคนิคในงานอาชีพแตกต่างกันไปตามสถานภาพอาชีพ ส่วนรายวิชาในกลุ่มที่ 4 มุ่งส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระระหว่างเรียน

2. รายวิชาอาชีพในกลุ่มที่ 1-3 เมื่อผู้เรียนเลือกเรียนไปแล้ว ถ้าประสงค์จะมีทักษะหลากหลายหรือสูงขึ้น ก็สามารถเลือกเรียนได้อีก โดยใช้รหัสประจำรายวิชาเดิมแล้ว ต่อท้ายด้วยตัว ก , ข , ค , ...

สำหรับรายวิชา ช 041 งานอาชีพอิสระระหว่างเรียน ถ้าผู้เรียนลงทะเบียนเรียน ภายใน 1 ภาคเรียนและได้หน่วยการเรียน ครบตามที่กำหนดแล้ว ประสงค์จะประกอบอาชีพอิสระระหว่างเรียนในภาคเรียนอื่นอีก ให้ใช้แนวปฏิบัติในการกรอกรหัสวิชา เช่นเดียวกับรายวิชาในกลุ่มที่ 1-3 แต่ถ้าประสงค์จะแยกลงทะเบียนรายวิชา ช 041 เป็นหลายภาคเรียนให้ใช้รหัสวิชาเดิม ไม่ต้องเติม ก , ข , ค , ... ต่อท้าย จำนวนหน่วยการเรียนที่แบ่งแต่ละภาคนั้นให้พิจารณาตามความเหมาะสม

2.2 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ

วิชาอาชีพเป็นวิชาเลือกเสรีที่จัดไว้ในโครงสร้าง ของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการในการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งเปรียบได้กับขั้นตอนของการบริหารงานด้านวิชาการหรือการบริหารหลักสูตร โดย ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542 : 124 –125) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. ขั้นตอนก่อนดำเนินการ จะเป็นการกำหนดนโยบายและวางแผนด้านวิชาการโดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- 1.1 จัดทำแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 1.2 จัดสภาพงานวิชาการและวิธีการทำงาน
- 1.3 จัดครู-อาจารย์เข้าสอน
- 1.4 จัดทำโครงการสอน และจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน

2. ขั้นตอนการดำเนินงาน เป็นขั้นที่จัดและดำเนินงานรวมทั้งการควบคุมดูแลให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ให้ ดังนี้

2.1 การดำเนินการสอนตามหลักสูตร โดยการดูแลให้การสอนเป็นไปตามโครงการสอนในแต่ละวิชา เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ

2.2 การดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางด้านวิชาการ

2.3 การดำเนินงานเกี่ยวกับการบริการ ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมให้มีการให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอน และอุปกรณ์ต่าง ๆ มีการจัดรวบรวมเอกสารคำสอน คู่มือครูเพื่อช่วยเหลือครูในการสอน รวมทั้งจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น อาคารสถานที่

3. ชื่นส่งเสริมและติดตามผลทางด้านวิชาการ เพื่อให้ได้มาตรฐานของงานวิชาการ
ควรมีการส่งเสริม ติดตาม ควบคุม และประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการ

นอกจากนี้ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 12 – 14) บทบาทของครู-อาจารย์ในการ
จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วย

1. บทบาทด้านการเตรียมการ

1.1 การเตรียมตนเอง ครูต้องเตรียมตนเองให้พร้อมสำหรับบทบาท ของผู้เป็นแหล่ง
ความรู้ ซึ่งจะต้องให้คำอธิบาย คำแนะนำ คำปรึกษา ให้ข้อมูลความรู้ที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน

1.2 การเตรียมแหล่งข้อมูล ครูต้องเตรียมแหล่งข้อมูลความรู้แก่ผู้เรียน ทั้งในรูปแบบ
สื่อการเรียน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ประกอบกิจกรรมในห้องเรียน หรือในแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

1.3 การเตรียมกิจกรรมการเรียน บทบาทของครูก่อนการเรียนการสอนทุกครั้ง คือ
การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียน ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด

1.4 การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เมื่อออกแบบหรือกำหนดกิจกรรมการเรียนแล้ว
ครู-อาจารย์จะต้องพิจารณาและกำหนดว่าจะใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ใด เพื่อให้กิจกรรมการเรียน
ดังกล่าวบรรลุผล แล้วจัดเตรียมให้พร้อม

1.5 การเตรียมการวัดและประเมินผล การเตรียมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
ที่เกิดขึ้น โดยการวัดให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และวัดให้ครอบคลุมทั้งในส่วนของ
กระบวนการ (Process) และผลงาน (Product) ที่เกิดขึ้นทั้งด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) จิตพิสัย
(Affective) และทักษะ (Skill) โดยเตรียมวิธีการวัดและเครื่องมือวัดให้พร้อมก่อนทุกครั้ง

2. บทบาทด้านการดำเนินการ เป็นบทบาทขณะดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน
ประกอบด้วย

2.1 การเป็นผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษา ครูคอยให้ข้อมูลหรือความรู้ในเวลา
ที่ผู้เรียนต้องการ เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 การเป็นผู้สนับสนุนและเสริมแรง ช่วยสนับสนุนหรือกระตุ้นให้ผู้เรียน สนใจ
เข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

2.3 การเป็นผู้ร่วมทำกิจกรรม โดยเข้าร่วมทำกิจกรรมในกลุ่มผู้เรียนพร้อมทั้งให้
ความคิดและความเห็น หรือช่วยเชื่อมโยงประสบการณ์ ส่วนตัวของผู้เรียนขณะทำกิจกรรม

2.4 การเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ ตรวจสอบผลการทำงานตามกิจกรรมของผู้เรียน
เพื่อให้ถูกต้องชัดเจน และสมบูรณ์ก่อนให้ผู้เรียนสรุปเป็นข้อความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้

2.5 การเป็นผู้สร้างเสริมบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร โดยการสนับสนุนเสริมแรงและ
กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมทำงานกับกลุ่ม แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยเต็มที่ ยอมรับฟัง
ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3. บทบาทด้านการประเมินผล เป็นบทบาทที่ครูผู้สอน ต้องดำเนินการเพื่อตรวจสอบว่าสามารถจัดการเรียนการสอน บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

จากหลักการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ โดยกำหนดเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพใน 3 ด้าน คือ การเตรียมการ การดำเนินการและการติดตามประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

2.2.1 การเตรียมการ

2.2.1.1 การจัดรายวิชาอาชีพ

กรมวิชาการ (2535 : 3 – 22) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย กำหนดให้มีวิชาเลือกเสรี เป็นวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการของแต่ละคน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้านของผู้เรียน ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาสังคมศึกษา วิชาพลานามัย วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาภาษาต่างประเทศ วิชาศิลปะ และวิชาอาชีพ สำหรับการเลือกเรียน ในวิชาเลือกเสรีของผู้เรียนนั้น มีหลักการ ดังนี้ คือผู้เรียนทุกคนจะต้องมีการกำหนดวิชาเลือกเสรีที่จะเรียน อย่างมีเป้าหมาย หรือมีแนวทางการเรียนของตนเอง โดยคำนึงถึง ความถนัด ความสนใจ และความสามารถของตนเอง รวมทั้งคำนึงว่าในอนาคตจะมุ่งไปประกอบอาชีพใด ดังนั้นการดำเนินการ ในการจัดวิชาเลือกเสรีให้ผู้เรียนเลือกเรียน โรงเรียนจะกำหนดเป็นแผนการเรียนให้กับผู้เรียน ผู้เรียนจะเลือกเรียนตามแผนการเรียนที่เหมาะสมกับตนเอง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 185) กล่าวถึง การจัดแผนการเรียนไว้ ดังนี้ โรงเรียนต้องจัดแผนการเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถ การจัดแผนการเรียนต้องอาศัยข้อมูล ดังนี้

1. มีการสำรวจสภาพท้องถิ่น
2. มีการสำรวจความต้องการของผู้เรียน
3. มีการสำรวจความพร้อมของโรงเรียน
4. มีการนำผลการสำรวจมาวิเคราะห์ เพื่อนำไปจัดแผนการเรียน

ในการจัดแผนการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น โรงเรียนจะต้องกำหนดรายวิชาประกอบด้วย วิชาบังคับและวิชาเลือกเสรี ให้ผู้เรียนเลือกเรียนอย่างมีจุดหมาย ดังนั้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงกำหนดเป็นแผนการเรียนให้สอดคล้องกับวิชาเลือกเสรีที่ผู้เรียนจะเลือกเรียนหลาย ๆ แผนการเรียน สำหรับในรายวิชาอาชีพโรงเรียนก็สามารถจัดให้ผู้เรียนเลือกเรียนเป็นแผนการเรียนหนึ่ง ที่เน้นทางวิชาชีพหรืออาจจัดให้ผู้เรียนเลือกเรียน

บางรายวิชา ในแผนการเรียนที่เน้นวิชาสามัญก็ได้ นอกจากนั้นโรงเรียนต้องจัดรายวิชาการปฏิบัติ
 โครงการอาชีพ ให้ผู้เรียนที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทุกคน จะต้องเรียนจึงจะถือว่า
 จบหลักสูตร ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ ดังได้กล่าวมาแล้ว
 ดังนั้นการจัดรายวิชาอาชีพ จึงจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสม ตามสภาพ
 ความพร้อมของโรงเรียน สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับความต้องการ
 ของท้องถิ่น ในการจัดรายวิชาอาชีพให้ผู้เรียนเลือกเรียนอย่างเหมาะสมนั้น จะส่งผลต่อผู้เรียน
 ในอันที่จะพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะ ในการที่จะไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ
 หรือประกอบอาชีพอิสระต่อไป

2.2.1.2 การเตรียมครู-อาจารย์

ความพร้อมของครู-อาจารย์มีความสำคัญอย่างมาก ในการจัดการเรียน
 การสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครู-อาจารย์ที่ปฏิบัติการสอน โรงเรียนจะต้องมีครู-อาจารย์เพื่อทำ
 การสอนอย่างเพียงพอ เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน มีคุณสมบัติที่จะทำการสอนวิชาต่าง ๆ
 ตามรายวิชาหรือแผนการเรียนที่โรงเรียนกำหนดไว้

กรมวิชาการ (2535 : 19) กล่าวว่า เพื่อให้ครู-อาจารย์สามารถจัดการเรียนการสอน
 ได้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร โรงเรียนควรดำเนินการ ดังนี้

1. จัดประชุมครู-อาจารย์เพื่อชี้แจง ให้เข้าใจรายละเอียดของหลักสูตร ได้แก่ หลักการ
 จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร และเข้าใจคำอธิบายให้ละเอียดลึกซึ้ง ในวิชาที่ตนรับผิดชอบ
2. จัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เอกสารอื่น ๆ ตามความจำเป็นให้พร้อม
 เพื่อให้ครู-อาจารย์ ได้ศึกษาหรือใช้เป็นคู่มือ
3. จัดประชุมครู-อาจารย์แต่ละกลุ่มวิชา เพื่อจัดทำแผนการสอน ซึ่งเป็นการวางแผน
 การสอนในระยะยาว การจัดทำแผนการสอนต้องอาศัย เอกสารหลักสูตรและเอกสารอื่น ๆ
 ประกอบ
4. จัดให้มีระบบการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือและปรับปรุงการจัดการเรียน
 การสอนของครู-อาจารย์ ให้เป็นไปตามแนวทางที่หลักสูตรต้องการ

นอกจากนี้แล้วในการเตรียมครู-อาจารย์ โรงเรียนควรจัดให้ครู-อาจารย์ได้รับการฝึก
 อบรม และนำมาพัฒนาการสอนวิชาอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่ง ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์
 (2542 : 145) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการ ที่มุ่งให้ความรู้ ความชำนาญงาน
 และประสบการณ์แก่บุคลากรในสถานที่ทำงาน เพื่อให้สามารถทำงานที่รับผิดชอบได้ดีขึ้น โดยใช้
 การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรม การไปศึกษาต่อ การดูงาน การประชุมสัมมนา และ
 ธีรวุฒิ บุญยโสภณ (2536 : 130) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และความชำนาญ

ในหน้าที่การงานที่รับผิดชอบซึ่งจะส่งผลให้ การจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตช่างในสาขาต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาบุคลากรด้วยการฝึกอบรม ทักษะการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง จะช่วยเพิ่มพูนสมรรถนะในการทำงาน ของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่การสอน หรือบุคลากร ที่ให้การสนับสนุนการบริหารงานของสถานศึกษา ให้สามารถตามทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

2.2.1.3 การเตรียมคู่มือครูและเอกสารการสอน

คู่มือครูเป็นเครื่องช่วยครู-อาจารย์ ที่จะใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้าน วิชาการในสถานศึกษา เป็นการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการอีกประการหนึ่ง ซึ่ง ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 193) กล่าวว่า คู่มือครูในงานวิชาการ ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิเทศภายใน สถานศึกษา สามารถจัดทำได้โดยการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ทางวิชาการที่ครู-อาจารย์ต้องรู้และ ได้รับคำแนะนำในการจัดการเรียนการสอน และอเนก รัตนปิยะภรณ์ (อ้างในไพโรจน์ ล้ำตระกูล. 2535 : 35) กล่าวว่า เอกสารประกอบหลักสูตรควรมี ดังนี้

1. เอกสารแนะนำหลักสูตรเช่น คู่มือครู คู่มือการสอน
2. ประมวลการสอน
3. เอกสารเกี่ยวกับการวัดผลเช่น เครื่องมือวัดผล คู่มือการประเมินผล

กรมสามัญศึกษา (อ้างในไพโรจน์ ล้ำตระกูล. 2535 : 35) เพื่ออำนวยความสะดวก

ในการใช้หลักสูตร โรงเรียนควรจัดหาเอกสารหลักสูตรให้ครบถ้วนเพียงพอ และมีระบบการบริการ ที่ดี เอกสารหลักสูตรที่สำคัญมี ดังนี้

1. หลักการของหลักสูตร
2. เอกสารแนะนำหลักสูตร
3. คู่มือการสอน
4. แนวการทำแผนการสอน
5. หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
6. คู่มือหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
7. หลักสูตรวิชาอาชีพ
8. คู่มือหลักสูตรวิชาอาชีพ
9. คู่มือการประเมินผลชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
10. คู่มือการแนะแนวชั้นมัธยมศึกษา
11. แนวทางการใช้สื่อการเรียนการสอน
12. กำหนดหนังสือเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

กล่าวโดยสรุป เอกสารหลักสูตรเป็นสิ่งที่ช่วยให้โรงเรียน มีทิศทางในการจัดการศึกษา โดยยึดตามจุดหมายหลักการของหลักสูตร ส่วนคู่มือครูและเอกสารประกอบการสอน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเอกสารหลักสูตร จัดได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การนำหลักสูตร ไปใช้ให้ได้ผล ตามความมุ่งหมายของหลักสูตร โรงเรียนควรมีการจัดเตรียมให้มีความพร้อมและเพียงพอ

2.2.1.4 การเตรียมสื่อและอุปกรณ์การสอน

กิติมา ปรีดีดิติก (2532 : 68) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง วัตถุ สิ่งของ ภาพ เครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจน หมายถึง ตัวบุคคล วิธีการ สถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการเรียน การสอน เพื่อให้การเรียนการสอนบังเกิดผลดี สื่อการสอนแบ่งได้เป็น 3 พวก ดังนี้

1. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ (Hardware) ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉาย สไลด์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ
2. วัสดุ (Software) ได้แก่ फिल्मภาพยนตร์ ม้วนเทปประกอบเสียง หนังสือเรียน ของจริง หุ่นจำลอง แผนที่ แผนภูมิ ลูกโลก รูปภาพ ป้ายนิเทศ ฯลฯ
3. เทคนิคหรือวิธีการ (Technique or Method) ได้แก่ เทคนิคในการ เลียนแบบการแสดง การละเล่น ละครหุ่น การสาธิตกรรมวิธี การศึกษานอกสถานที่ การจัด นิทรรศการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542 : 132-133) กล่าวว่า การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่จะเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน จะช่วยให้เกิดความรู้ ทักษะ เจตคติ และกิจนิสัยที่พึงประสงค์เป็นเครื่องมือหรือกิจกรรมที่ครูเลือกมาและวางแผนใช้รวมเข้าไปในเนื้อหาของหลักสูตร วิชาต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับความต้องการ ระดับชั้น สติปัญญา และความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และในการบริหารงาน สื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องและมีบทบาทอยู่ 3 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายบริหารควรมีลักษณะ ดังนี้
 - 1.1 เข้าใจงานสื่อการเรียนการสอนตระหนักในคุณค่าความสำคัญและให้การสนับสนุน
 - 1.2 มีนโยบายและโครงการใช้สื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา
 - 1.3 มีความรู้ความสามารถช่วยจัดและดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้กับสถานศึกษา
 - 1.4 จัดให้มีสถานที่สำหรับปฏิบัติงานเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา
 - 1.5 จัดสรรงบประมาณให้กับงานสื่อการเรียนการสอน

2. หัวหน้างานสื่อการเรียนการสอนมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- 2.1 ส่งเสริมสนับสนุนให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ครู-อาจารย์ที่ประสงค์จะใช้สื่อการเรียนการสอน
- 2.2 รวบรวมผลงานของแต่ละวิชาหรือเผยแพร่ความรู้ และเทคโนโลยีสมัยใหม่
- 2.3 จัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา สื่อทัศนศึกษา เพื่อใช้ในการเรียนการสอน
- 2.4 บริการสื่อการเรียนการสอนแก่ครู-อาจารย์ ผู้เรียน ตลอดจนกิจกรรมของสถานศึกษา
- 2.5 รับผิดชอบเก็บรวบรวมดูแลบำรุงรักษา วัสดุอุปกรณ์สื่อทัศนศึกษา
- 2.6 ให้คำแนะนำข้อคิดเห็น และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการใช้วัสดุ อุปกรณ์สื่อทัศนศึกษา

3. ครู-อาจารย์ผู้ใช้สื่อการเรียนการสอนควรมีลักษณะ ดังนี้

- 3.1 ควรฝึกการใช้อุปกรณ์การสอนและทำให้ถูกต้องวิธี
 - 3.2 ควรเห็นความจำเป็นของการใช้อุปกรณ์การสอน และความจำเป็นต้องใช้เพื่อสามารถอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจได้
 - 3.3 สถานศึกษาควรจัดให้ครู-อาจารย์ ได้มีอุปกรณ์การสอนเพียงพอ จัดให้มีการสาธิตวิธีใช้เพื่อให้ครู-อาจารย์ใช้เป็น และจัดหาเจ้าหน้าที่บริการให้แก่ครู-อาจารย์
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 250-251) กล่าวถึง ขั้นตอนในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. สำรวจสภาพของสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน ที่มีอยู่ทั้งประเภทวัสดุ และประเภทเครื่องมืออุปกรณ์
2. สำรวจความต้องการทางสื่อการเรียนการสอน ความต้องการของผู้ใช้บริการเป็นปัจจัยสำคัญของการจัดหาสื่อการเรียนการสอน
3. จัดหาสื่อการเรียนการสอน เมื่อได้สำรวจสภาพปัญหาความต้องการ ในการใช้สื่อแล้วจึงวางแผนในการจัดหาสื่อ

กรมวิชาการ (2535 : 19) กล่าวถึง การเตรียมสื่อการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1. ครู-อาจารย์ควรมีความรู้ความเข้าใจ ในวิธีการจัดทำหรือจัดหาสื่อประกอบการเรียนการสอน โดยเน้นการใช้วัสดุในท้องถิ่น จัดทำ จัดเก็บง่าย และการประหยัด ทั้งในด้านราคาและปริมาณที่ใช้
2. ครู-อาจารย์ควรวางแผน การจัดทำสื่อการเรียนการสอน ซึ่งอาจวางแผนทั้งโรงเรียนหรือเฉพาะกลุ่ม หรือหมวดวิชาก่อนการจัดการเรียนการสอน

3. ครู-อาจารย์ควรเตรียมจัดหาจัดทำสื่อการเรียนการสอนล่วงหน้า ก่อนทำการสอน และควรมีการทดลองใช้ก่อน ที่จะนำมาใช้ประกอบการสอนจริง เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์และความเหมาะสมของการใช้

4. ครู-อาจารย์ควรเตรียมและเลือกใช้สื่ออย่างหลากหลาย ไม่ควรใช้สื่อประเภทเดียว

5. ครู-อาจารย์ควรเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วม หรือจัดเตรียมจัดหาสื่อหรืออุปกรณ์ด้วยตนเอง สำหรับใช้ประกอบการจัดกิจกรรมของผู้เรียน แต่ละกลุ่มหรือแต่ละคน

6. ครู-อาจารย์ควรเตรียมจัดหา จัดซื้อสื่อการเรียนการสอน และอุปกรณ์ไว้ในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้า ได้อย่างสะดวกและเกิดนิสัยการค้นคว้าหาความรู้

การเตรียมสื่อการเรียนการสอนเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนวิชาอาชีพดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะสื่อการเรียนการสอน มีลักษณะพิเศษซึ่งสามารถทำให้เกิดประสบการณ์ ในการเรียนรู้ที่มีความหมาย กล่าวคือสื่อการเรียนการสอนจะเป็นจุดรวมความสนใจสามารถเพิ่มความเป็นรูปธรรม และความเป็นจริงต่อการเรียนรู้ สามารถนำเรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ห่างไกลเข้ามาในห้องเรียนได้ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิด มองเห็นความสัมพันธ์ของเรื่องราว หรือสิ่งที่จะเรียนรู้ได้ถูกต้อง และสามารถจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้นาน

2.1.1.5 การจัดเตรียมงบประมาณ

การจัดเตรียมงบประมาณเพื่อจัดการเรียนการสอน นั้นเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญมาก สำหรับสถานศึกษาทุกระดับ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงบประมาณ จึงต้องมีความรู้และมีทักษะ ต่อการจัดสรรงบประมาณของโรงเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านหลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็นมาก งบประมาณเป็นตัวบ่งชี้ที่จะทำให้หลักสูตร ประสบความสำเร็จหรือไม่สำเร็จ และการเตรียมงบประมาณของสถานศึกษาควรมีขั้นตอน ดังนี้

1. จัดหมวดหมู่ของค่าใช้จ่ายจากข้อมูลทั้งหมดตามแบบอย่างของการจัดงบประมาณที่ทางราชการกำหนด

2. พิจารณาความต้องการใช้เงินตามความจำเป็นของแต่ละกลุ่มแต่ละหมวด

3. การประเมินความเป็นไปได้ในการตั้งงบประมาณ

(ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 64 ; ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2542 : 204)

ระเบียบ ลาภอนันต์ (2539 : 53-54) กล่าวถึง ขั้นตอนในการจัดสรรงบประมาณในโรงเรียนมีขั้นตอน ดังนี้

1. ชั้นจัดเตรียมการและนำเสนอ เช่น ให้นักเรียนหรือเจ้าของโครงการเสนอแผนการใช้งบประมาณประจำปีการศึกษา ต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียน
2. ชั้นรับรองและอนุมัติงบประมาณ เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนที่จะพิจารณาการใช้งบประมาณนั้น
3. ชั้นปฏิบัติ เมื่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียนได้อนุมัติ การใช้งบประมาณนั้น ๆ แล้วก็เป็นที่ของผู้รับผิดชอบ จัดดำเนินการบริหารการใช้งบประมาณ ให้สอดคล้องกับขั้นตอนในโครงการนั้น ๆ
4. ชั้นประเมินผล เป็นการประเมินผลการใช้งบประมาณทุกขั้นตอน เมื่อจบโครงการหนึ่ง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียน พึงจัดทำเป็นหลักฐานเพื่อนำข้อมูลมาประกอบการพิจารณา จัดสรรงบประมาณในโอกาสต่อไป

เมธี ปิรันธนานนท์ (2533 : 93-94) กล่าวว่า วิธีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และจัดลำดับความสำคัญ ของความต้องการด้านงบประมาณ ดังนี้

1. จัดทำและใช้แบบสำรวจความต้องการงบประมาณ แล้วแจกให้ครู-อาจารย์แต่ละคนในตอนต้นปีการศึกษา แล้วจึงรวบรวมมาพิจารณาในระยะเวลาการพิจารณางบประมาณ
2. สังเกตดูความต้องการด้วยตนเอง ประกอบกับข้อมูลความต้องการในแบบสำรวจ
3. การพิจารณาจัดทำงบประมาณ จะต้องนำความต้องการต่าง ๆ มาจัดลำดับความสำคัญ ตามโปรแกรมการเรียนการสอนแต่ละโปรแกรม

สรุปได้ว่า การจัดเตรียมงบประมาณ ในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความจำเป็นมากเพราะถ้าไม่เพียงพอแล้ว การฝึกปฏิบัติจะไม่สามารถจัดประสบการณ์ตรง หรือไม่สามารถฝึกปฏิบัติงานจริงได้ จึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียนที่จะจบการศึกษาออกไป ในการจัดเตรียมงบประมาณ สำหรับการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จะต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนอย่างมีระบบ และมีระเบียบแบบแผน จะต้องจัดสรรงบประมาณให้พอเพียง เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุผล ตามเป้าหมายของหลักสูตรด้วยความประหยัด พอเพียงและมีประสิทธิภาพของการใช้งบประมาณ

2.2.1.6 การเตรียมสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน

สุทธิ ประจักษ์ดี และศิริกุล ไทพิทักษ์ (อ้างใน ไพโรจน์ ล้ำตระกูล. 2535 : 28) กล่าวว่า การเรียนการสอนวิชาอาชีพจำเป็นต้องใช้สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะเบื้องต้นเกี่ยวกับงานอาชีพ ตลอดจนการสร้างจิตนิสัยที่ดีในการปฏิบัติงาน การจัดสถานที่สำหรับฝึกปฏิบัติ จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและครู-อาจารย์ จะต้องจัดหาและสร้างขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสัมผัสกับสถานที่ ที่คล้ายคลึงกับการปฏิบัติงานอาชีพจริง ๆ

การเตรียมอาคารสถานที่และสถานที่ฝึกงานมี เช่น อาคารสถานที่ที่เป็นห้องเรียน ห้องฝึกงาน ควรจัดทำให้พร้อม เพราะการเรียนในด้านวิชาชีพจำเป็นต้องมีสถานที่ เพื่อเป็นการฝึกทักษะการปฏิบัติ ซึ่งผู้เรียนจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติจริง การเตรียมสถานที่สำหรับฝึกงานไว้ให้พร้อม จะช่วยให้การดำเนินงาน เกี่ยวกับหลักสูตรได้สะดวกและมีคุณภาพ นอกจากนี้ การวางแผนการใช้อาคารสถานที่ เป็นการวางแผนไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับการใช้อาคาร เนื่องจากสถานศึกษามีบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ หากมิได้วางแผนการใช้ไว้ล่วงหน้า อาจเกิดปัญหาหระหว่างบุคลากรเกี่ยวกับความซ้ำซ้อนของการขอใช้อาคารสถานที่ การวางแผนการใช้อาคารสถานที่ควรจะมีการวางแผนร่วมกันระหว่างบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 64 ; ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2542 : 64)

เมธี ปิรันธนานนท์ (2533 : 22) กล่าวว่า การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อส่งเสริมวิชาการนั้น มีกิจกรรมเริ่มตั้งแต่การวางแผน และการก่อสร้างอาคารที่ออกแบบ เพื่อโปรแกรมการเรียนการสอนเฉพาะด้าน การกำหนดการสร้าง การใช้ห้องเรียน การกำหนดสถานที่ตั้ง และความต้องการใช้ประโยชน์ ได้คุ้มค่าจริงและประหยัด

กรมสามัญศึกษา (2545 : 41- 42) กล่าวว่า ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี และความต้องการของตลาดแรงงาน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย โรงเรียนย่อมไม่สามารถจัดหาได้ทันกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เนื่องจากเครื่องมือ อุปกรณ์มีราคาสูง จึงจำเป็นต้องส่งนักเรียนไปรับการฝึกงานในสถานประกอบการเพื่อให้ได้รับการฝึกใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ทันสมัยตามความต้องการของตลาดแรงงาน

สรุปได้ว่าการสอนวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำเป็นต้องให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งผู้เรียนจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติจริง ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนหรือในสถานประกอบการ ผู้บริหารและครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา จะต้องจัดหาสถานที่ฝึกปฏิบัติงานให้พร้อม มีความทันสมัยมีความปลอดภัย และเหมาะสมกับการปฏิบัติงานให้แก่ผู้เรียน

2.2.1.7 การเตรียมการวัดและประเมินผลการเรียน

กรมวิชาการ (2535 : 22) กล่าวถึง โรงเรียนควรเตรียมความพร้อม เพื่อการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร ดังนี้

1. ชี้แจงให้ครู-อาจารย์เข้าใจระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน เพื่อให้ทราบหลักการวิธีการ และหลักเกณฑ์การประเมินผล

2. กำหนดสัดส่วนของคะแนน การประเมินผลระหว่างภาคเรียนกับปลายภาคเรียน

3. กำหนดวิธีการวัดผล เลือกเครื่องมือที่จะใช้เพื่อให้การวัดผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

4. นำจุดประสงค์การเรียนรู้ จากแผนการสอนมาวิเคราะห์ความสำคัญ เพื่อนำไปใช้เป็นจุดประสงค์ สำหรับการวัดและประเมินผลการเรียน

กรมสามัญศึกษา (2535 : 428) กล่าวถึง หลักการในการประเมินผลการเรียน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมี ดังนี้

1. สถานศึกษามีหน้าที่ประเมินผลการเรียน โดยความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียน ในเรื่องของเกณฑ์และแนวทางดำเนินการ เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน

2. ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชาโดยคิดเป็นหน่วยการเรียน การคิดหน่วยการเรียน ให้ถือปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

3. ประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา

4. ประเมินผลทั้งเพื่อปรับปรุงการเรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน

วัฒนาพร กระจับทุกซ์ (2542 : 14) กล่าวว่า บทบาทด้านการประเมินผลเป็นบทบาทที่ครู-อาจารย์ผู้สอน ต้องดำเนินการเพื่อตรวจสอบว่าสามารถจัดการเรียนการสอน บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้ครูควรเตรียมเครื่องมือและวิธีการให้พร้อมก่อนถึงขั้นตอนการวัดและประเมินผลทุกครั้ง

2.2.2 การดำเนินการ

2.2.2.1 การจัดครู-อาจารย์เข้าสอน

เรื่อง เจริญชัย และเสรี लाखโรชน (อ้างใน ไพโรจน์ ลำตะภูล. 2535 : 31) กล่าวว่า การจัดครู-อาจารย์เข้าสอนในชั้นเรียน ควรพิจารณาจัดตามหลัก ดังนี้

1. จัดตามวิชาเอกผู้ที่เรียนวิชาเอกมาในวิชาหรือกลุ่มวิชาใด ย่อมเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถหรือมีความถนัด ในวิชาหรือสาขาวิชานั้นอย่างเพียงพอถือว่าการจัดที่เหมาะสมที่สุด

2. จัดตามวิชาโทในกรณีที่ไม่ได้มีครู-อาจารย์สอนเพียงพอ การจัดครู-อาจารย์ ที่ได้เรียนสาขาที่จะทำการสอนนั้น เป็นวิชาโทอาจจะทำได้

3. จัดตามความถนัดและความสนใจของครู-อาจารย์

4. จัดครู-อาจารย์เข้าสอนในรายวิชาที่มีประสบการณ์ครู-อาจารย์บางคน อาจจะมีประสบการณ์ หรือความชำนาญในวิชาที่พ่วงแขนงใดแขนงหนึ่ง

5. จัดครู-อาจารย์เข้าสอนตามความจำเป็นของโรงเรียน บางโรงเรียนมีจำนวนครู-อาจารย์เกินในหมวดวิชาหนึ่งแต่ขาดในหมวดวิชาหนึ่ง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 189) กล่าวถึง การดำเนินการในการจัดครู-อาจารย์เข้าสอนมี ดังนี้

1. การสำรวจความพร้อมของบุคลากร ด้านครู-อาจารย์ก่อนเปิดแผนการสอนเพิ่ม
2. สำรวจภาระงานของครู-อาจารย์
3. สำรวจคุณสมบัติของครู-อาจารย์ เช่น วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และ ความชำนาญในด้านการสอนของแต่ละวิชา
4. จัดตามความพร้อมของครู-อาจารย์ เช่น ความถนัดและความต้องการในการสอนได้แก่

- 4.1 จัดตามวุฒิการศึกษา
- 4.2 จัดตามความสนใจและความถนัด
- 4.3 จัดตามความเชี่ยวชาญและประสบการณ์

สรุปได้ว่าการจัดครู-อาจารย์เข้าสอนในวิชาอาชีพ โรงเรียนควรจะดำเนินการในการจัดวางตัวบุคคลเข้าสอนในชั้นเรียนให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความถนัดของครู-อาจารย์ หรือคำนึงถึงประสบการณ์ความชำนาญ ในสาขาวิชานั้น ๆ เป็นหลัก

2.2.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

Good (1973 : 588) ได้ให้ความหมายของการสอนไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. การสอน หมายถึง การให้การศึกษาบรมสั่งสอนผู้เรียนตามสถานทั่ว ๆ ไป
2. การสอน หมายถึง การจัดสถานการณ์หรือการจัดกิจกรรม เพื่อช่วยผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้โดยง่าย

ประกอบ ประพันธ์วิทยา (2527 : 31) กล่าวว่า การสอน คือ การจัดสภาพการณ์ สถานการณ์หรือกิจกรรมอย่างมีจุดหมาย เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ อันจะเป็นผลทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้โดยง่าย ทั้งยังส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เกิดความจริงใจองงามในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และสามารถปรับตัวเองให้อยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

ไพรัตน์ พิภน้อย (ม.ป.ป. : 13-14) กล่าวว่า การสอน คือ การจัดสถานการณ์ (Situation) และกิจกรรม (Activities) เพื่อให้ความรู้ ความคิด ทักษะ ค่านิยมต่าง ๆ พร้อมทั้งเสนอปัญหาให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง ครู-อาจารย์เป็นผู้คอยให้คำแนะนำ เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดประสบการณ์ (Experience) ด้วยวิธีการสอนและเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้โดยง่าย และหลักการสอนที่ครู-อาจารย์ควรคำนึงมีดังนี้

1. สอนให้ผ่านประสาทสัมผัสมากที่สุด ในการสอนของครู-อาจารย์ควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน รับรู้ด้วยประสาทสัมผัสหลายทาง จะช่วยให้ผู้เรียนตอบสนองต่อสิ่งเร้าอย่างมีประสิทธิภาพ

2. สอนจากสิ่งที่รู้แล้วไปยังสิ่งที่ไม่รู้ หมายถึง การสอนโดยอาศัยประสบการณ์เดิมที่ผู้เรียนมีอยู่ก่อนแล้ว เป็นพื้นฐานให้เกิดประสบการณ์ใหม่

3. สอนจากสิ่งง่ายไปยังสิ่งยาก

4. สอนจากรูปธรรม (Concrete) ไปหานามธรรม (Abstract)

5. สอนด้วยการให้กระทำหรือให้ได้รับประสบการณ์ตรง

6. สอนโดยให้ใช้ความสังเกตพิจารณาค้นคว้าหาเหตุผล และสรุปทำความเข้าใจ

7. สอนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน

8. สอนตามหลักจิตวิทยา เช่น ความแตกต่างระหว่างบุคคล วุฒิภาวะ ความพร้อม

9. สอนโดยจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนนั้นน่าสนใจ

สรุปได้ว่า การสอน หมายถึง กระบวนการจัดสิ่งเร้าและสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับกิจกรรมหรือประสบการณ์ เพื่อผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากกิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดให้ โดยผ่านประสาทของผู้เรียนเอง จนทำให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่คาดหวังได้ การสอนจึงเป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตนเอง

กรมวิชาการ (2535 : 1) กล่าวว่า หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ. ศ. 2533) ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร มุ่งจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการ โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเกิดทักษะในกระบวนการต่าง ๆ โดยครู-อาจารย์ผู้สอนจะต้องผสมผสานให้ความรู้กับการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ครู-อาจารย์จะต้องใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ อันจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเกิดทักษะในกระบวนการต่าง ๆ เช่น กระบวนการเข้าสังคม กระบวนการกลุ่ม กระบวนการย่อยข้อมูล กระบวนการจัดการ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กระบวนการฝึกทักษะ ฯลฯ

สมพงษ์ จิตระดับ (อ้างใน กรมวิชาการ. 2542 : 7 – 8) ได้เสนอแนะแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีไว้ ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนการสอนต้องชัดเจน และแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับความคิดรวบยอดของการสอน ตรงกับจุดมุ่งหมายของการสอนที่กำหนดไว้ และอยู่บนพื้นฐานของเนื้อหาและประสบการณ์ที่นำมาใช้ในการสอน

2. กิจกรรมการเรียนการสอนต้องเป็นกระบวนการ ที่มีขั้นตอนให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะของการคิด การวิเคราะห์ การเลือก การตัดสินใจ และทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็น

3. กิจกรรมการเรียนการสอนต้องมีผลต่อการเรียนรู้ พฤติกรรม ความรู้สึก ความนึกคิดของผู้เรียนในทางที่ดีและมีประโยชน์
4. กิจกรรมการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับวัย และประสบการณ์ ช่วงความสนใจ ระดับวุฒิภาวะ และความสามารถทางสติปัญญาของผู้เรียน
5. กิจกรรมการเรียนการสอนต้องเป็นสื่อกลางในการบูรณาการในเรื่องของเนื้อหา ประสบการณ์ สิ่งที่เกิดขึ้น ปัญหา ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ให้เกิดความกลมกลืนในการเรียนรู้ มีความใหม่และทันสมัยอยู่เสมอ
6. กิจกรรมการเรียนการสอนต้องมีสาระน่าสนใจ สามารถสอดแทรกความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และต้องมีส่วนท้าทายให้ผู้เรียนรู้จักคิด การให้เหตุผลและการแสวงหาคำตอบต่าง ๆ ด้วยตนเอง
7. กิจกรรมการเรียนการสอน ควรสร้างและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง การทำตามกฎระเบียบและขั้นตอนที่กำหนดไว้
8. กิจกรรมการเรียนการสอนควรมีส่วนของการพัฒนาในเรื่องของการทำงานร่วมกัน
9. กิจกรรมการเรียนการสอนต้องไม่เน้นการแข่งขันผลการแพ้ชนะมากเกินไป
10. กิจกรรมการเรียนการสอนต้องสามารถปรับเนื้อหาและประสบการณ์ซึ่งเป็นนามธรรมที่ยาก ไม่น่าสนใจ ให้เกิดเป็นรูปธรรมที่แสดงออกได้ เคลื่อนไหว น่าสนใจ และมีส่วนสร้างบรรยากาศที่ดีให้แก่ห้องเรียน
11. กิจกรรมการเรียนการสอนควรระบุชัดเจนถึงพฤติกรรมที่ผู้เรียนจะสามารถกระทำได้ และต้องสามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน หลังจากกระบวนการเรียนรู้เสร็จสิ้นลง
 สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์ (อ้างใน ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ. 2541 : 61-62) กล่าวว่า กระบวนการเรียนการสอนมีขั้นตอน ดังนี้
 1. ขั้นสนใจปัญหา (Motivation) เป็นขั้นที่ครูผู้สอนจะต้องสร้างสถานการณ์และทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในเรื่องนั้น ขั้นสนใจปัญหา ก็คือ ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นนี้ควรใช้เวลาสั้นที่สุดเท่าที่จะสั้นได้
 2. ขั้นศึกษาข้อมูล (Information) เป็นการจัดเนื้อหาความรู้ให้ผู้เรียน โดยผู้เรียนค้นคว้าเอง หรือครูอธิบายเองก็ได้ ในขั้นศึกษาข้อมูล มีวิธีการให้เนื้อหาหลายวิธี ซึ่งเรียกว่าวิธีการสอน ซึ่งครูผู้สอนสามารถเลือกวิธีการสอนมาใช้ตามความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชานั้น
 3. ขั้นพยายาม (Application) เป็นขั้นให้กิจกรรมผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติหรือทดลองทำแบบฝึกหัด โดยมีข้อมูลแนวทางในการปฏิบัติจากขั้นเนื้อหาความรู้มาแล้ว
 4. ขั้นสำเร็จ (Progress) ในการสอน ได้แก่ ขั้นการตรวจแบบฝึกหัดหรือตรวจผลงานที่ผู้เรียนได้พยายามทำมาแล้วว่าที่ทำมานั้นถูกต้องหรือไม่

หากปรากฏว่าผลการตรวจสอบถูกต้องตามที่คาดหวังไว้ ก็ขึ้นเนื้อหาใหม่ต่อไป หากยังพบว่าไม่ได้ผลตามที่คาดหวังถือว่าไม่ผ่าน การเรียนการสอนจะต้องย้อนกลับ ดูอีกครั้งว่าเป็นอย่างไรผู้เรียนจึงไม่บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น อธิบายเนื้อหาไม่ชัดเจน เนื้อหายากเกินไป หรือวิธีการสอนไม่เหมาะสมเป็นต้น และในการสอนเนื้อหาแต่ละครั้งนั้น ผู้สอนต้องดำเนินการให้ครบกระบวนการทั้ง 4 ขั้น คือ M, I, A, P ซึ่งอาจเรียกว่า วงจรการสอน (Cycle Teaching)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542 : 115 – 117) ได้จำแนกวิธีสอนที่นิยมใช้ทางด้านอาชีวศึกษา เป็น 5 วิธี ดังนี้

1. การสอนแบบบรรยาย เป็นการสอนที่ผู้สอนมีบทบาทมากที่สุด โดยผู้สอนเป็นผู้อธิบายถึงเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฟังและจดบันทึกสิ่งที่ได้จากการบรรยาย
2. การสอนทักษะปฏิบัติ เป็นการสอนที่เน้นให้มีการฝึกฝนและปฏิบัติจริง อาจเป็นการปฏิบัติในห้องปฏิบัติหรือโรงฝึกงาน การสอนทักษะปฏิบัติมีความสำคัญต่อการสอนวิชาชีพ เพราะเป็นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ทำให้การเรียนรู้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. การสอนแบบอภิปราย เป็นการสอนที่เน้นบทบาทอยู่ที่ผู้เรียน ให้มีโอกาส ได้แสดงความคิดเห็น การสอนแบบอภิปรายนิยมสอนเป็นกลุ่มย่อย เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูดจาและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
4. การสอนแบบสัมมนา เป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาวิชา เกิดแนวความคิดและพัฒนาทักษะพร้อมกันไปด้วย
5. การสอนแบบให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นรายบุคคล โดยการเน้นกิจกรรมและดำเนินงานที่ผู้สอนได้เตรียมไว้ สำหรับผู้เรียนเป็นอิสระทางด้านการเรียนของตนเอง เพราะผู้เรียนอาจเป็นผู้กำหนดการศึกษาด้วยตนเอง ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

เมธี ปิลันธนานนท์ (2533 : 67) กล่าวถึง การสอนที่ได้ผลดี ดังนี้

การเลือกวิธีสอนขึ้นอยู่กับผู้สอนแต่ละบุคคล เพราะมีองค์ประกอบหลายประการที่มีอิทธิพลต่อการเลือกวิธีสอนของครู-อาจารย์ตัวอย่าง เช่น

1. วัยของผู้เรียน
2. ความสามารถและประสบการณ์ของผู้สอน
3. เนื้อหาสาระและความสลับซับซ้อน ของสาระและเนื้อหาที่ต้องเรียนต้องสอน
4. ความสามารถในการใช้อุปกรณ์และเครื่องช่วยสอนต่าง ๆ

การสอนที่ได้ผลดีนั้นควรมีลักษณะเบื้องต้น ดังนี้

1. ชี้และแสดงทักษะที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้อย่างกระจ่างชัด
2. ให้ผู้เรียนได้แสดงหรือฝึกทักษะ แล้วช่วยอธิบายอย่างเป็นขั้นตอน แก้ไขข้อผิดพลาดและความเข้าใจผิด ๆ
3. หลังจากที่ผู้เรียนได้แสดง หรือปฏิบัติทักษะที่ฝึกสอนแล้วได้ถูกต้อง จงให้ผู้เรียนนั้นสอนเพื่อน ๆ หรือผู้เรียนคนอื่น ๆ ด้วยวิธีการเดียวกันโดยผู้สอนเป็นผู้สังเกตและควบคุมให้เป็นไปอย่างถูกต้อง

สรุปได้ว่าในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาอาชีพนั้น ครู-อาจารย์จะต้องสอนทักษะการปฏิบัติให้กับผู้เรียน การสอนทักษะการปฏิบัติเป็นการเน้น การสอนที่ต้องมีการฝึกฝนและปฏิบัติจริง เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดประสบการณ์ ด้วยวิธีการสอนและเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้โดยง่าย

2.2.2.3 การจัดสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน

กรมวิชาการ (อ้างใน ไพโรจน์ ล้ำตระกูล. 2535 : 38) กล่าวว่า สถานที่ที่ใช้สอนและ ฝึกงาน แนวทางที่โรงเรียนอาจใช้เป็นองค์ประกอบ ในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ โดยแบ่งเป็น 5 ลักษณะ ดังนี้

1. โรงเรียนมีโรงฝึกงาน หรือสถานที่ฝึกงานก็สามารถจัดสอนได้
2. โรงเรียนมีครู-อาจารย์สาขาวิชาอาชีพ แต่โรงเรียนไม่มีโรงฝึกงานครู-อาจารย์นั้นสามารถสอนวิชาอาชีพภาคทฤษฎีได้ แล้วให้นักเรียนไปฝึกงานที่บ้านผู้ปกครอง ซึ่งมีการทำงานอาชีพนั้นอยู่แล้ว
3. โรงเรียนไม่มีครู-อาจารย์สาขาวิชาอาชีพ ไม่มีโรงฝึกงานก็สามารถใช้แหล่งวิทยากร ได้แก่ โรงเรียนอาชีวศึกษา โรงเรียนสารพัดช่าง ศูนย์ฝึกอาชีพของหน่วยราชการต่าง ๆ
4. โรงเรียนไม่มีครู-อาจารย์ สาขาวิชาอาชีพ ไม่มีโรงฝึกงานอาจจะอาศัยสถานประกอบอาชีพสำหรับ ให้ผู้เรียนไปฝึกงาน เช่น โรงงานอุตสาหกรรม สถานประกอบอาชีพอิสระ เป็นต้น
5. โรงเรียนไม่มีครู-อาจารย์ สาขาวิชาอาชีพ ไม่มีโรงฝึกงาน แต่ก็จัดแผนการเรียนวิชาอาชีพได้ โดยใช้สถานประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งเป็นของบิดามารดา ผู้ปกครองของผู้เรียนซึ่งประกอบอาชีพในท้องถิ่น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542 : 183) กล่าวว่า การฝึกงานเป็นการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติของผู้เรียน สถานศึกษาจึงต้องมีอาคารที่เป็นโรงฝึกงาน เพื่อที่จะได้ฝึกทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการทำงานและการประกอบอาชีพ สิ่งที่ควรคำนึงถึงเกี่ยวกับโรงฝึกงาน ได้แก่ สภาพ

แวดล้อมของโรงฝึกงาน การจัดวางผังโรงฝึกงาน การจัดเครื่องมือ และอุปกรณ์ ความปลอดภัย ในโรงฝึกงาน สิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องมีพร้อมทั้งจำนวนและสมรรถภาพของเครื่องมือและอุปกรณ์ จึงจะทำให้การฝึกฝีมือดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

กรมวิชาการ (2535 : 23) กล่าวว่า เพื่อให้การจัดการเรียนการสอน สนองต่อหลักการ และเจตนารมณ์ของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เป็นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะ เฉพาะด้าน ซึ่งจะเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคต และให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า และประสบการณ์ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ไปใช้แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ โดยปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการให้ผู้เรียน ศึกษาค้นคว้าจาก แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระในระดับ มัธยมศึกษา พ.ศ. 2523

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งทางโรงเรียนและครู- อาจารย์จะต้องจัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ให้มีความพร้อมเหมาะสมกับงานที่ผู้เรียนจะฝึกปฏิบัติ

2.2.2.4 การวัดผลและประเมินผลการเรียน

กังวล เทียนกันต์เทศน์ (2540 : 16) กล่าวว่า การวัดผลและการประเมินผล เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน เพราะการวัดเป็นไปเพื่อการประเมินว่าดีเลวเก่งอ่อนเพียงใด สิ่งใด บ้างที่ต้องแก้ไขปรับปรุงพัฒนา ถ้าเป็นผลของการเรียนรู้ก็ต้องเทียบกับวัตถุประสงค์ว่า การเรียนรู้นั้นบรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด การวัดผลจึงเป็นไปเพื่อการประเมินผล

กรมวิชาการ (2535 : 59-62) กล่าวถึง ระเบียบการประเมินผลการเรียน หลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไว้ ดังนี้

1. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต และให้สามารถทำประโยชน์กับสังคมตามบทบาท และหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนได้พัฒนาเขาวิปัญญา มีความรู้ และทักษะเฉพาะด้านตามศักยภาพ เห็นช่องทาง ในการประกอบอาชีพ ร่วมพัฒนาสังคมด้วยแนวทางและวิธีการใหม่ ๆ และบำเพ็ญตนให้เป็น ประโยชน์ต่อสังคม ดังนั้นวิธีการวัดผลและประเมินผล จึงต้องกำหนดให้สอดคล้อง และครอบคลุม จุดหมายของหลักสูตร เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายดังกล่าว

2. การประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามหลักการ ควรดำเนินการ ดังนี้

2.1 สถานศึกษามีหน้าที่ประเมินผลการเรียน โดยความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียน ในเรื่องของเกณฑ์ และแนวดำเนินการ

2.2 ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา โดยคิดเป็นหน่วยการเรียนรู้และให้ถือปฏิบัติ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2.3 ประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา

2.4 ประเมินผลทั้งเพื่อปรับปรุงการเรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียน

สมประสงค์ ปิ่นจินดา (2526 : 25-26) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผล จะต้อง ดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. วัดผลก่อนการเรียน เพื่อที่จะได้ทราบถึงความรู้พื้นฐานเบื้องต้นของผู้เรียน เพื่อนำผลมาพิจารณาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน
2. การวัดผลและประเมินผลระหว่างเรียน เป็นการวัดเพื่อที่จะนำผลไปปรับปรุง การเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมและคุณภาพตามที่คาดหวัง ระหว่างเรียน
3. การวัดผลและประเมินผลปลายภาคเรียน เป็นการวัดเพื่อตัดสินว่าผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถระดับใด

ละเมียด ลิ้มอักษร (2529 : 20) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผล กลุ่มวิชาการงานและ พื้นฐานอาชีพ ควรวัดผลและประเมินผลตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่

1. การวัดผลและประเมินผล โดยการใช้แบบทดสอบเป็นการประเมินความรู้ ความเข้าใจ ของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอน
2. การวัดผลและประเมินผล จากการสังเกตกระบวนการและลักษณะนิสัยในการทำงาน โดยครู-อาจารย์จะต้องสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการสังเกต สิ่งที่เกิดขึ้นจะเกี่ยวข้องกับ สมรรถภาพผู้เรียนทางด้านคุณสมบัติ ในการทำงานและสมรรถภาพทางด้านความรู้ความเข้าใจ อื่น ๆ ซึ่งไม่สามารถวัดได้ในแบบสอบถาม
3. การวัดผลและประเมินผลจากผลงาน ซึ่งสามารถให้การประเมินผล โดยการสังเกต ได้เช่นกัน
4. การวัดผลและประเมินผลโดยการสัมภาษณ์เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจใน สมรรถภาพด้านต่าง ๆ สำหรับการแก้ไขในส่วนที่ผู้เรียนไม่รู้หรือเข้าใจผิด ซึ่งครู-อาจารย์สามารถ แก้ไขหรืออธิบายได้ทันที

2.2.2.5 การนิเทศการสอน

เมธี ปิลันธนานนท์ (2533 : 70) กล่าวว่า การนิเทศ หมายถึง การร่วมมือกัน ทำงานโดยใช้เหตุผลและปัญญา ในการติดต่อสื่อสารกัน การใช้มนุษยสัมพันธ์ การเปลี่ยนแปลง เพื่อความก้าวหน้า การพิจารณาถึงความต้องการ ของสถาบันและปัจเจกบุคคล เพื่อพัฒนา

การบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุด

นิพนธ์ ไทยพานิช (2529 : 17) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามของบุคลากรทางการศึกษาที่จัดกิจกรรม และให้บริการกับผู้บริหารและครู-อาจารย์ในทางตรงและทางอ้อมที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนของผู้เรียน

รองรัตน์ อิศรภักดี (อ้างใน ไพโรจน์ ล้ำตระกูล. 2535 : 43) กล่าวว่า หลักการนิเทศศึกษามี ดังนี้

1. จะต้องเป็นการแสวงหาลู่ทาง ที่จะกระตุ้นให้เกิดความคิดอ่าน และปฏิบัติการทางสร้างสรรค์
2. ให้โอกาสแก่ทุกคนให้บรรลุผลตามวุฒิภาวะของเขา โดยมีให้หักหาญเอาแต่ใจหรือถือหลักวิชาเป็นเกณฑ์ จนบุคคลอื่นตามไม่ทัน
3. ให้แต่ละคนเสนอผลงานตามความสามารถ ไม่ปล่อยให้คนใดหรือหมู่ใดผูกขาดความเป็นผู้นำในการทำงาน
4. สนับสนุนให้ทุกคนมีส่วนร่วม ออกความคิดเห็น ตัดสินใจ ชี้ขาดในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะการตัดสินใจชี้ขาดนั้นมีผลถึงผู้นั้นด้วย
5. ยอมรับนับถือความแตกต่างของแต่ละบุคคล และให้ความแตกต่างนั้นเป็นสิ่งประกอบในการพิจารณาการปฏิบัติ หรือการมอบหมายงานแก่บุคคลนั้น
6. ยอมรับความสำคัญของครู-อาจารย์ ในสภาพการเรียนของโรงเรียนและยอมรับให้ครู-อาจารย์ได้มีส่วนในการแก้ปัญหา หรือขจัดปัญหาที่ครู-อาจารย์ประสบมา
7. พยายามทำให้ครู-อาจารย์มีความสำนึกในความมั่นคงในอาชีพการงาน มีกำลังใจ มีมานะที่จะปฏิบัติหน้าที่ มีความพอใจในความสำเร็จของงาน มีใจกล้าหาญและยุติธรรม ในการสำรวจดูความสามารถ และความบกพร่องของตนเอง เพื่อจะได้แก้ไขปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
8. ทำให้มีการพัฒนานโยบายการนิเทศการศึกษา
9. นำเอาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของผู้เรียน กระบวนการเรียน ระเบียบสภาพสังคม ความสัมพันธ์ของมนุษย์มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่การเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542 : 221) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษามีความหมายไม่ต่างกัน และกล่าวถึงการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนได้ ดังนี้

1. การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การนิเทศการศึกษาที่มีการริเริ่มและจัดดำเนินการ โดยบุคลากรภายในสถานศึกษา และในบางโอกาสก็อาจเชิญบุคลากรภายนอกมาเป็นวิทยากรร่วมโครงการ

2. องค์ประกอบของการนิเทศภายในสถานศึกษา ได้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษา เป็นผู้จัดดำเนินการ และเป็นเจ้าของโครงการ การดำเนินงาน กระบวนการกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา

3. ความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษา แบ่งได้ ดังนี้

3.1 ศิษยานุเทศก็มีจำนวนจำกัด ไม่สามารถนิเทศได้อย่างทั่วถึง

3.2 การศึกษามีความหลากหลาย เช่น อาชีวศึกษามีความหลากหลายในวิชาชีพ ความชำนาญ ความรู้ เฉพาะสาขาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

3.3 การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการให้ทรัพยากรในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างความใกล้ชิด เป็นการทำงานร่วมกัน เป็นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

4. ขั้นตอนในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาแบ่งได้ ดังนี้

4.1 การวางแผนการนิเทศ เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันวิเคราะห์ปัญหา กำหนดทางเลือกและการมอบหมายความรับผิดชอบ

4.2 การเขียนโครงการเป็นการกำหนดขอบเขตลักษณะงาน บุคลากร เวลาและงบประมาณ

4.3 การดำเนินงานตามโครงการ ได้แก่ การเตรียมเครื่องมือและปฏิบัติงาน

4.4 การประเมินผลโครงการนิเทศเป็นการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศต่อไป

5. เทคนิควิธีการนิเทศ การนิเทศภายในสถานศึกษาทำได้หลายรูปแบบ การใช้รูปแบบใดควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพปัญหาของสถานศึกษา วิธีการที่สถานศึกษาจะนำเทคนิคการนิเทศมาใช้มี ดังนี้

5.1 การเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้

5.2 การเชิญโรงงานบริษัทมาสาธิตอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ

5.3 การไปศึกษาดูงานตามโรงงานอุตสาหกรรม

5.4 สถานศึกษาจัดแหล่งและบริการทางวิชาการ

5.5 การสนทนาทางวิชาการ

5.6 การสาธิตการสอนและการปฏิบัติ

5.7 การประชุมสัมมนา

5.8 การสังเกตการสอนในชั้นเรียน

สรุปได้ว่า การนิเทศการสอนเป็นงานที่จะช่วยพัฒนาครู-อาจารย์ ในด้านวิชาการและ
 ในด้านการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา การนิเทศการสอนต้องยึด
 หลักของการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากรภายในสถานศึกษา
 และเป็นผู้เข้าใจปัญหาการเรียนการสอนได้ดี รวมทั้งเป็นการสร้างความร่วมมือ และแก้ปัญหา
 ในการทำงานร่วมกัน บุคลากรในสถานศึกษาที่สามารถนิเทศได้ นอกจากผู้บริหารแล้วครู-อาจารย์
 ที่มีประสบการณ์ มีความรู้และความชำนาญ ก็สามารถทำหน้าที่นิเทศได้ รวมทั้งการเชิญวิทยากร
 จากหน่วยงานภายนอกมาร่วมโครงการนิเทศ การนิเทศนั้นสามารถใช้เทคนิควิธีการได้หลาย
 รูปแบบ ซึ่งขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย จำนวนผู้รับการนิเทศ เวลาและทรัพยากรอื่น ๆ ในการจัดทำ
 โครงการนิเทศ ควรจะจัดทำแผนการนิเทศ แล้วจึงนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย
 ที่วางไว้ และมีการประเมินผลโครงการนิเทศ เพื่อนำไปปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอน
 ต่อไป

2.2.3 การติดตามประเมินผล

การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน นับว่าเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารและ
 ผู้ที่เกี่ยวข้องทุก ๆ ฝ่าย มีผู้เสนอแนะแนวทางในการติดตามประเมินผลไว้ ดังนี้

กรมสามัญศึกษา (2535 : 179) กล่าวว่า

1. การติดตามผล (Monitoring) หมายถึง การติดตามงานที่กำลังปฏิบัติอยู่ ในด้าน
 ความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค และข้อบกพร่อง เพื่อทราบผลงาน ซึ่งจะได้เร่งรัด ปรับปรุงแก้ไข
 การดำเนินงาน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง กระบวนการการดำเนินงาน เพื่อให้ได้
 ข้อสรุปผลของการดำเนินงาน เปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์เป้าหมาย และผลที่คาดว่าจะได้รับ
 จากงานนั้น รวมทั้งผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน เพื่อนำไปใช้ประกอบในการตัดสินใจ
 สั่งการ

สุรพันธ์ ยันต์ทอง (2533 : 122) การประเมินผล เป็นส่วนสำคัญของกระบวนการ
 ตัดสินใจและแก้ปัญหา เพราะการประเมินผลทำให้ได้ข้อมูล สำหรับการตัดสินใจปัญหา
 การประเมินผล สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การประเมินผลก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นกระบวนการที่จำเป็น
 เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อช่วยในการตัดสินใจหรือกำหนดทิศทางในการดำเนินการ

2. การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุด
 การดำเนินงาน

กรมสามัญศึกษา (2535 : 180) กล่าวว่า ลักษณะของการประเมินผลงาน ควรมี การประเมินผลทั้ง 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การประเมินผลก่อนการดำเนินงาน (Pre - Evaluation) เป็นการศึกษความเป็นไปได้ ในการดำเนินการ โดยดูสภาพความพร้อมทางด้านบุคลากร การเงิน วัสดุ อุปกรณ์ และ สภาพแวดล้อม

2. การประเมินผลขณะดำเนินการ (On - going Evaluation) เป็นการประเมินผล ขณะปฏิบัติงาน เพื่อตรวจสอบ ควบคุมและดูแลความก้าวหน้า ของการดำเนินงานตามแผน ตลอดจนรวบรวมปัญหาอุปสรรค สำหรับนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามจุดหมาย และ การจัดระบบติดตามงาน (Monitoring System) ขึ้นในการดำเนินงาน

3. การประเมินผลหลังการดำเนินการ (Post - Evaluation) เป็นการประเมินผลสรุป เมื่อการดำเนินงานสิ้นสุดลง เพื่อตรวจสอบดูว่าการดำเนินงานได้รับผลตามวัตถุประสงค์และ เป้าหมายเพียงใด และมีผลกระทบ (Impact) อย่างไร หรือเปรียบเทียบผลผลิตที่คาดหวังกับ ผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง

สุวิมล ว่องวานิช (2544 : 8) กล่าวว่า การประเมินผล คือ การตัดสินคุณค่าของสิ่ง ที่ถูกวัดโดยการเทียบกับเกณฑ์ การประเมินผลที่ดีต้องอยู่บนฐาน ของข้อมูลที่มีความตรง และ เชื่อถือได้ซึ่งได้มาจากกระบวนการวัดผลที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถให้ผลการวัดที่ถูกต้องสอดคล้อง กับสภาพความเป็นจริง การประเมินผลสามารถจัดประเภทได้หลายประการ ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ ในการจัดประเภท ดังนี้

1. บทบาทของการประเมิน

1.1 การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินผลที่มี จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ที่สะท้อนจุดเด่นและจุดบกพร่องในการ ดำเนินงาน ผลการประเมินสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้มี คุณภาพดียิ่งขึ้น แม้ขณะที่การดำเนินงานยังไม่สิ้นสุด

1.2 การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลหลังจากที่ การดำเนินงานสิ้นสุดลงแล้ว เป็นการให้ข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินคุณภาพของผลงาน การดำเนินงาน

2. ช่วงเวลาของการประเมินผล การประเมินผลเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นช่วงใด ของการปฏิบัติงาน สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระยะ ดังนี้

2.1 การประเมินผลก่อนการดำเนินงาน เป็นการศึกษข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงานของหน่วยงาน เป็นการประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อ การวางแผนการปฏิบัติงาน

2.2 การประเมินผลระหว่างการดำเนินงาน เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ กระบวนการปฏิบัติงาน การประเมินความก้าวหน้า หรือการประเมินกระบวนการ

2.3 การประเมินผลหลังสิ้นสุดการดำเนินงาน เป็นการประเมินผลสรุป หรือ การประเมินผลผลิต

สุวิมล ว่องวานิช (2544 : 9-10) กล่าวว่า ประโยชน์ของการประเมินผล เครื่องมือและ กิจกรรมการประเมินผลมี ดังนี้

1. ประโยชน์ของการประเมินผล

1.1 ทำให้ได้ข้อมูลที่จะช่วยในการปรับปรุง การดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทาง ที่ต้องการ

1.2 ทำให้ทราบผลการปฏิบัติงานว่า บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้มากน้อย เพียงใด

1.3 ทำให้ได้ข้อมูลที่จะช่วยในการวางแผน หรือพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้มี คุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดมากยิ่งขึ้น

1.4 ทำให้ได้ข้อมูลที่จะช่วยในการตัดสินใจอนาคต ของโครงการ หน่วยงาน หรือ การดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา

2. การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน อาจใช้เครื่องมือและกิจกรรม ดังนี้

2.1 เครื่องมือ ได้แก่ แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบรายงาน ผลการดำเนินงาน บันทึกการสอน แผนการสอน และแผนการปฏิบัติการของโรงเรียน

2.2 กิจกรรม ได้แก่ การสังเกต การสอบถามเจ้าหน้าที่ การประชุมปรึกษาหารือ กลุ่มย่อย การประชุมปฏิบัติการ การประชุมสัมมนา การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปได้ว่าการติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ เป็นการติดตาม และตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ด้านความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรคและข้อบกพร่อง เพื่อทราบ ผลการดำเนินงาน ซึ่งจะได้เร่งรัดปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาการดำเนินงานให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไพโรจน์ ลำตะภูม (2535 : ง) ได้วิจัยเรื่อง การจัดวิชาอาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในพื้นที่ที่มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม พบว่า

1. ด้านการเตรียมการจัดวิชาอาชีพ โรงเรียนกำหนดนโยบายเพื่อจัดกลุ่มการเรียนรู้ โดยพิจารณาความพร้อมของโรงเรียนเป็นหลัก มีการสำรวจจำนวน และความรู้ความสามารถ ของครู-อาจารย์มีการจัดหาหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือการวัดผลประเมินผล

มีการจัดเตรียมสื่อการสอน ห้องปฏิบัติการและโรงฝึกงาน สำหรับปัญหาด้านการเตรียมการส่วนใหญ่ ได้แก่ ครูผู้สอนมีจำนวนไม่เพียงพอ ครูขาดความรู้และทักษะ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และอาคารสถานที่ มีจำนวนไม่เพียงพอ

2. ด้านการดำเนินการจัดวิชาอาชีพ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมประชุมอบรมสัมมนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การนิเทศและติดตามผล มีการกำหนดการใช้ห้องปฏิบัติการและโรงฝึกงานในโรงเรียน มีการวัดผลและประเมินผลระหว่างเรียน และมีการดำเนินการจัดบริการแนะแนวตลอดปี สำหรับปัญหาด้านการดำเนินการส่วนใหญ่ ได้แก่ ครูขาดความรู้และทักษะในการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียน ขาดการนิเทศและติดตามผล และไม่ได้รับความร่วมมือจากเจ้าของสถานประกอบการในการจัดส่งนักเรียนไปฝึกงาน

3. ด้านการติดตามประเมินผลการจัดวิชาอาชีพ โรงเรียนติดตามผลการเตรียมการและการดำเนินการ โดยการสอบถามและสังเกต การปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบ ศึกษาจากเอกสาร และรายงาน สำหรับปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ บุคลากรที่รับผิดชอบ มีจำนวนไม่เพียงพอ และขาดเครื่องมือในการติดตามประเมินผล

ระเบียบ ลากอนันต์ (2539 : จ) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการสอนวิชาอาชีพ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่าการสอนวิชาอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางใน 5 ด้าน ทั้ง 3 จังหวัด และผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนาการสอนวิชาอาชีพ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร โรงเรียนต้องรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความต้องการของท้องถิ่น แล้วจัดตั้งคณะกรรมการหลักสูตร เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตร ขอความร่วมมือจากสถานประกอบการใช้สถานที่ฝึกงาน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ของหลักสูตร

2. ด้านครู-อาจารย์ควรปรับปรุง ระบบการทำงาน เร่งรัดให้ครู-อาจารย์ มีความรับผิดชอบ มีจรรยาบรรณครู อุทิศเวลาให้ทางราชการ มีการส่งเสริมความก้าวหน้า สร้างระบบประเมินการปฏิบัติงาน มีการตรวจสอบช่วยเหลือและให้ขวัญกำลังใจ

3. ด้านวิธีสอน ควรเสริมความรู้ สร้างความเข้าใจให้ผู้บริหาร ผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียนให้ความเข้าใจตรงกันว่าอาชีพมีหลากหลาย ให้เห็นความสำคัญในการเรียนวิชาอาชีพ

รักท้องถิ่น และจัดทำเอกสารแนวทางการเรียนวิชาอาชีพ ให้ผู้ปกครองได้ศึกษาและเชิญกลุ่มบริษัทที่ชุมชนสนใจมาบรรยาย

4. ด้านการวัดผลประเมินผล ผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาอาชีพ ควรมีความรู้ในกระบวนการวัดผลประเมินผล สามารถสร้างเครื่องมือมาตรฐานได้ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

5. ด้านอาคารสถานที่ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ ควรทำแผนขอรับการสนับสนุนในด้าน วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ทั้งภาครัฐและเอกชน

ไล่ เดชอนันตวิทยา (2542 : II) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.ว.ช.) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า

1. ด้านการเตรียมการบริหารหลักสูตร มีปัญหาเกี่ยวกับการส่งครูไปศึกษาดูงาน หรือฝึกปฏิบัติการจากสถานประกอบการ ปัญหาการจัดหาเอกสารหลักสูตร ปัญหาด้านการจัดครูเข้าสอน ปัญหาการเตรียมอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกและการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ไม่พอเพียง

2. ด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร มีปัญหาเกี่ยวกับความสนใจหลักสูตรของผู้ปกครองและนักเรียน ปัญหาหลักสูตร เอกสารการสอน สื่อ และวัสดุอุปกรณ์ไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้เรียนและสอน และปัญหาความสอดคล้องของหลักสูตร เนื้อหาวิชา กับสภาพท้องถิ่น

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีปัญหาเกี่ยวกับความเพียงพอของวัสดุฝึก เครื่องมือ ครุภัณฑ์ และชุดฝึกทดลอง

4. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน มีปัญหาเกี่ยวกับขาดการประชุมอบรมสัมมนา เพื่อปรับปรุงเกณฑ์การประเมินผล การวางเกณฑ์ประเมินผลการเรียนภาคทฤษฎีภาคปฏิบัติในรายวิชาต่าง ๆ

วัฒน์ สะดวก (2542 : I-II) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพเกษตร ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 12 พบว่า สภาพการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพเกษตรใน 6 ด้าน ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 12 ด้านที่มีการปฏิบัติมาก ได้แก่ การจัดครู-อาจารย์ผู้สอน ส่วนอีก 5 ด้าน มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศ สื่อ วัสดุ-อุปกรณ์ และการวัดผลประเมินผล ส่วนปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพเกษตรในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 12 พบว่า มีปัญหาด้านการจัด รายวิชาเลือก การจัดครู-อาจารย์ เข้าสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศ สื่อ วัสดุ-อุปกรณ์ และการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพเกษตร พบว่าขนาดของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาด้าน

การจัดรายวิชาเลือก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศ สื่อวัสดุอุปกรณ์ และการวัดผล ประเมินผล แต่มีความสัมพันธ์กับปัญหาด้านการจัดครู-อาจารย์เข้าสอน คือโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีปัญหาเรื่องจำนวนครู-อาจารย์ มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

อุทัย สิงห์โตทอง (2538 : II) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลางที่เปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า มีปัญหาอยู่ระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผล ประเมินผล ด้านการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ และด้านพัฒนาบุคลากรทางการสอน ส่วนข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา การบริหารงานวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และครู-อาจารย์ มีข้อเสนอแนะดังนี้ คือ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่าควรจัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ จัดทำ แผนการสอน ควรจัดทำคู่มือครูและเอกสารหลักสูตร ให้เพียงพอกับจำนวนครู-อาจารย์และ ควรสำรวจสภาพของท้องถิ่น และความสนใจของผู้เรียนก่อนจัดรายวิชา ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน พบว่าควรจัดกลุ่มการเรียนการสอน ตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน พบว่า ควรจัดให้มีการติดตามประเมินผล การนิเทศ และพัฒนาบุคลากรอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และด้านการวัดผลประเมินผล การเรียนการสอน พบว่า ควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือ วัดผลประเมินผล

กรมวิชาการ (2538 : 68) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินผลการใช้หลักสูตร ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้ผลการวิจัย เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชา อาชีพ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้

1. การจัดรายวิชา โรงเรียนจัดรายวิชาอาชีพให้ผู้เรียนได้เรียนจบใน 1 ภาคเรียน มากที่สุดและจัดตามความพร้อมของโรงเรียน ทั้งนี้เป็นการจัดในลักษณะมุ่งเน้นการประกอบ อาชีพอิสระมากที่สุด รองลงมาจัดเพื่อการเรียนต่อสายวิชาชีพ และเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ตามลำดับ

2. การเชิญวิทยากรภายนอก และหรือการใช้แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนเฉพาะรายวิชาอาชีพในกลุ่มงานผลิต และกลุ่มงานบริการ มีการเชิญวิทยากรภายนอกมาบรรยาย และสาธิตให้ผู้เรียนได้รับทราบมากที่สุด รองลงมาการใช้สถานประกอบอาชีพอิสระ ส่วนรายวิชาอาชีพในกลุ่มงานผลิตและ งานบริการ มีการใช้สถานประกอบการเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

3. ปัญหาโรงเรียนประสบปัญหาในเรื่องขาดเครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์ที่มีคุณภาพที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนมากที่สุด รองลงมาขาดสื่อประกอบการเรียนการสอน และบุคลากรที่มีความชำนาญในแต่ละสาขาวิชา ตามลำดับ

กรมวิชาการ (2542 : ข) ได้วิจัยเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนให้สนองต่อความต้องการของท้องถิ่น ควรให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมนับตั้งแต่ การวางแผนจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม และการประเมินผล การดำเนินงานของโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้ความรู้และประสบการณ์ ที่นักเรียนได้รับสอดคล้องกับชีวิตจริง และนักเรียนมีโอกาสได้เลือกเรียนในสิ่งที่มี ความถนัด และความสนใจมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การดำเนินงานของโรงเรียนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน พบว่า วิธีที่โรงเรียนดำเนินการ ได้แก่ การเชิญผู้รู้มาร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เชิญมาสอนนักเรียน และส่งนักเรียนไปฝึกงานที่บ้านหรือสถานประกอบการของผู้รู้ การให้นักเรียนสำรวจข้อมูลของท้องถิ่น และนำสิ่งที่ป็นองค์ความรู้มาจัดการเรียนการสอน การจัดพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น หรืออุทยานการศึกษาให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานกิจกรรมดังกล่าวคือ นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ชุมชนและโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันมากยิ่งขึ้น และในส่วนของชุมชนเองก็มีความสามัคคีกันมากขึ้นด้วย

จรัล ปองละคร (2536 : ค) ได้วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า สภาพของอาคารสถานที่โดยทั่ว ๆ ไปห้องต่าง ๆ ในอาคารเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ความเพียงพอของห้องต่าง ๆ ในอาคารเรียนส่วนมากไม่เพียงพอ ส่วนอาคารประกอบโดยส่วนรวม ควรปรับปรุงและไม่เพียงพอ ปัญหาการใช้อาคารสถานที่โดยส่วนรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหามากที่สุดได้แก่เรื่องความเพียงพอ ของอาคารเรียนกับการใช้งานในปัจจุบัน

พรชัย พันธุ์ธาดาพร (2533 : ค) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการการนิเทศการศึกษา ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 6 มีความต้องการ การนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับสถานประกอบการ ด้านเทคนิคและวิธีสอน ด้านประเมินผลการสอน ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดการบริการสิ่งอำนวยความสะดวก และ

สื่อการสอน และด้านอาคารสถานที่ เครื่องจักรและเครื่องมือ นอกจากนี้ยังพบว่า ครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาชีพ ยังมีความต้องการการนิเทศการศึกษา ด้านอาคารสถานที่ เครื่องจักร และเครื่องมือ สูงกว่าวิชาสามัญ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.2.1 การสร้างเครื่องมือ
 - 3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารและครู-อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2544 จำนวน 33 โรงเรียน เป็นผู้บริหาร จำนวน 66 คน และครู-อาจารย์ จำนวน 1,762 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,828 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จาก

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร ศึกษาจากผู้บริหารทั้งหมดของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2544 จาก 33 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหาร จำนวน 66 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู-อาจารย์ ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเจาะจงเฉพาะครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2544 จาก 33 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 128 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อให้ผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2544 จาก 33 โรงเรียน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร หลักการ ตำราและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ การเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล โดยกำหนดขอบเขตประเด็นคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของการวิจัยที่ตั้งไว้

2. ศึกษาแบบสอบถามจากงานวิจัยของ ไพโรจน์ ล้ำตระกูล (2535 : 196 -229) ไล้ เดxonันทวิทยา (2542 : 124-137) และวัฒน์ะ สะดวก (2542 : 103 -110)

3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ใน 3 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการ การดำเนินการและการติดตามประเมินผล จำนวน ข้อคำถาม 45 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

4 หมายถึง มีปัญหามาก

3 หมายถึง มีปัญหาปานกลาง

2 หมายถึง มีปัญหาน้อย

1 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ แนะนำและปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษา รวม 5 ท่าน ดังนี้

1. ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ดร.ไชยอนันต์ แสงเมฆา ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
3. นายสมศักดิ์ ศรีสุวรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนชลราษฎรอำรุง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
4. นายสิทธิชัย อิมอ่อง ผู้อำนวยการโรงเรียนเกาะจันทร์พิทยาคาร กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี
5. นางนัตตา พุ่มพฤษ อาจารย์ 3 หมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนดัดดรุณี อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

6. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ ปรีกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ให้เหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดำเนินการดังนี้

1. หลังจากแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามอย่างละเอียดแล้ว เพื่อให้แบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่น (Reliability) สำหรับการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำไปทดลองใช้ (Try – Out) กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยนำไปใช้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรมสามัญศึกษา จังหวัดระยอง จำนวน 5 โรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารและครู-อาจารย์ โรงเรียนละ 6 คน โดยแบ่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 2 คน และครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 4 คน โรงเรียนที่ได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ ดังนี้ โรงเรียนวังจันทร์วิทยา โรงเรียนบ้านค่าย โรงเรียนเขาชะเมาวิทยาคม โรงเรียนแกลง "วิทยสดาวร" โรงเรียนห้วยยางศึกษา

2. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีของ Cronbach ที่เรียกว่า "สัมประสิทธิ์อัลฟา" (Alpha – Coefficient) ในการศึกษาครั้งนี้แบบสอบถามมีความเชื่อมั่น โดยภาพรวมทุกด้าน เท่ากับ 0.95

3. แบบสอบถามนี้ถือได้ว่ามีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่น่าไปใช้สอบถามเพื่อเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยทำตามขั้นตอน ดังนี้

1. บันทึกเสนอถึงงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อให้ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยัง ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดชลบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครู-อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้

2. นำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดชลบุรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และออกหนังสือเพื่อขอความร่วมมือไปยัง ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี

3. การส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือ นำส่งถึงโรงเรียนโดยใส่ไว้ในตู้รับหนังสือ สำหรับโรงเรียนต่าง ๆ ที่สำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี

4. การรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอให้โรงเรียนที่ได้รับแบบสอบถามเมื่อรวบรวมแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามแล้ว ให้นำส่งผู้วิจัยโดยใส่ไว้ในตู้รับหนังสือสำหรับโรงเรียนที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ หลังจากส่งแบบสอบถามได้ 3 สัปดาห์ ถ้ายังไม่ได้รับผู้วิจัยจะโทรศัพท์สอบถามและเดินทางไปรับด้วยตัวเอง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. คำนวณค่าสถิติจากแบบสอบถาม แต่ละตอนโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences / Personal Computer Plus)

2. แบบสอบถาม ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ

3. แบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งโดยภาพรวมทุกด้าน และเป็นรายด้าน

5. เกณฑ์การแปลผลข้อมูล ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) บอกระดับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ โดยให้เกณฑ์ของ John W. Best (อ้างใน กาญจนา วัฒนา. 2544 : 99) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 – 5.00 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 4.49 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.49 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.49 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. ทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ทั้งโดยภาพรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน โดยใช้ t- test กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. ทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ทั้งโดยภาพรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน โดยใช้ F- test กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ

2. ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ใช้ t-test สำหรับทดสอบความแตกต่าง ระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

ที่มี 2 กลุ่ม และใช้ F-test สำหรับทดสอบความแตกต่าง ระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ในกรณีค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบต่อไปโดยเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (Multiple Comparison) ด้วยวิธีของ Scheffe'

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ และเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอน วิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ โดยจำแนกตามตำแหน่งและขนาด ของโรงเรียน ทั้งโดยภาพรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัย ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์และสรุปผล โดยการหา ค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปของตารางและคำบรรยายประกอบ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ใน 3 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล ทั้งโดยภาพรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน วิเคราะห์และสรุปผลโดยการ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และจัดลำดับที่ของปัญหา แล้วนำเสนอในรูปของ ตารางและคำบรรยายประกอบ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ใน 3 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ได้แก่ ตำแหน่งผู้บริหารและครู-อาจารย์ ทั้งโดยภาพรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน วิเคราะห์และสรุปผลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t - test แล้วนำเสนอในรูปของตาราง และคำบรรยายประกอบ

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ใน 3 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ทั้งโดยภาพรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน วิเคราะห์และสรุปผล

โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ F - test แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางและคำบรรยายประกอบ ในกรณีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบต่อไปโดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (Multiple Comparison) ด้วยวิธีของ Scheffe' แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางและคำบรรยายประกอบ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์และสรุปผล โดยการหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบของตาราง ดังในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป จำนวนที่รับคืน และค่าร้อยละของจำนวนแบบสอบถามที่รับคืน จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	ส่งไป	รับคืน	ร้อยละ
ตำแหน่ง			
ผู้บริหาร	66	53	27.32
ครู-อาจารย์	128	114	58.76
รวม	194	167	87.08
ขนาดโรงเรียน			
ขนาดเล็ก	42	33	17.01
ขนาดกลาง	65	55	28.35
ขนาดใหญ่	87	79	40.72
รวม	194	167	87.08

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง เป็นผู้บริหาร จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 27.32 และเป็นครู-อาจารย์ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 58.76 รวมเป็นผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 87.08 เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน เป็นผู้บริหารและครู-อาจารย์จากโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 17.01 จากโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 28.35 และจากโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 40.72

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ใน 3 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล ทั้งโดยภาพรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน วิเคราะห์และสรุปผลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และจัดลำดับที่ของระดับปัญหา แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางและคำบรรยายประกอบ ดังในตารางที่ 4.2 - 4.5

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหา และลำดับที่ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ	ผู้บริหารและ ครู-อาจารย์ n = 176		ระดับปัญหา	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. การเตรียมการ	2.79	0.80	ปานกลาง	1
2. การดำเนินการ	2.73	0.69	ปานกลาง	2
3. การติดตามประเมินผล	2.45	0.82	น้อย	3
ค่าเฉลี่ยรวม	2.71	0.68	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ โดยภาพรวมทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการเตรียมการและด้านการดำเนินการ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของปัญหาจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการเตรียมการ ($\bar{X} = 2.79$) และด้านการดำเนินการ ($\bar{X} = 2.73$) ตามลำดับส่วนด้านการติดตามประเมินผล มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.45$)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหา และลำดับที่ ปัญหาการจัด การเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ด้านการเตรียมการ

ข้อที่	การเตรียมการ	ผู้บริหารและ ครู-อาจารย์ n = 167		ระดับ ปัญหา	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดแผนการเรียน ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน เลือกเรียนวิชาอาชีพเป็นวิชาเลือกเสรีระดับใด	2.56	0.97	ปานกลาง	15
2	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดรายวิชาอาชีพ ให้สอดคล้องกับความถนัด และความสนใจของผู้เรียนระดับใด	2.65	1.07	ปานกลาง	11
3	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดรายวิชาอาชีพ ให้สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่นระดับใด	2.74	1.01	ปานกลาง	7
4	มีปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น ในการกำหนด จัดรายวิชาอาชีพที่จะเปิดสอนระดับใด	2.81	1.08	ปานกลาง	6
5	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ไม่ได้รับการประชุม ที่แจ้งให้มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรอย่างเพียงพอระดับใด	2.59	1.04	ปานกลาง	13
6	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาอาชีพ ไม่ได้รับการประชุม ที่แจ้งการจัดทำแผนการสอนระดับใด	2.56	1.05	ปานกลาง	16
7	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดให้มี คู่มือครู/เอกสารการสอนเพียงพอ กับความต้องการของ ครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาอาชีพระดับใด	3.04	1.21	ปานกลาง	4
8	มีปัญหาเกี่ยวกับครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาอาชีพไม่ได้รับการส่งเสริม ให้ไปฝึกอบรมการจัดทำสื่อ และการใช้สื่อการสอนระดับใด	3.00	1.17	ปานกลาง	5
9	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดงบประมาณในการจัดหา สื่อ/อุปกรณ์ การสอนวิชาอาชีพให้เพียงพอกับความต้องการระดับใด	3.20	1.17	ปานกลาง	3
10	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดงบประมาณในการจัดหา เครื่องมือ/ วัสดุฝึก ให้เพียงพอกับความต้องการระดับใด	3.22	1.17	ปานกลาง	2
11	มีปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ที่ใช้สอนและ ฝึกปฏิบัติงาน เพียงพอกับความต้องการระดับใด	2.73	1.17	ปานกลาง	9
12	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียม ห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติงาน ให้เหมาะสมกับวิชาอาชีพที่สอนระดับใด	2.74	1.16	ปานกลาง	8

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อที่	การเตรียมการ	ผู้บริหารและ ครู-อาจารย์ n = 167		ระดับ ปัญหา	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
13	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียม ห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติงาน ให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียนวิชาชีพระดับใด	2.70	1.10	ปานกลาง	10
14	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาสถานประกอบการ ในการฝึกงาน ให้เหมาะสมกับวิชาอาชีพที่สอนระดับใด	3.25	1.08	ปานกลาง	1
15	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดให้มีเอกสารการวัดผลประเมินผล ให้ครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาอาชีพอย่างเพียงพอระดับใด	2.59	0.96	ปานกลาง	14
16	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาอาชีพไม่ได้รับการประชุม ชี้แจงให้มีความรู้ความเข้าใจ ระเบียบการประเมินผลการเรียน อย่างเพียงพอระดับใด	2.44	0.97	น้อย	17
17	มีปัญหาเกี่ยวกับครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาอาชีพไม่ได้รับการประชุม ชี้แจงให้มีความรู้ความเข้าใจ กระบวนการนิเทศภายในอย่าง เพียงพอระดับใด	2.63	0.92	ปานกลาง	12
ค่าเฉลี่ยรวม		2.79	0.80	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการเตรียมการ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเกือบทุกข้อ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของปัญหา จากมากไปหาน้อย สามลำดับแรกดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาสถานประกอบการในการฝึกงานให้เหมาะสมกับวิชาอาชีพที่สอน ($\bar{X} = 3.25$) ลำดับที่ 2 คือ มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดงบประมาณ ในการจัดหาเครื่องมือ/วัสดุฝึกให้เพียงพอ กับความต้องการ ($\bar{X} = 3.22$) ลำดับที่ 3 คือ มีปัญหาเกี่ยวกับ การจัดงบประมาณในการจัดหาสื่อ/อุปกรณ์การสอนวิชาอาชีพ ให้เพียงพอ กับความต้องการ ($\bar{X} = 3.20$) สำหรับข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สามลำดับสุดท้าย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของปัญหา จากน้อยไปหามาก ลำดับที่ 1 คือ มีปัญหาเกี่ยวกับครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาอาชีพ ไม่ได้รับการประชุมชี้แจงการจัดทำแผนการสอน ($\bar{X} = 2.56$) ลำดับที่ 2 คือ

มีปัญหาเกี่ยวกับการ จัดแผนการเรียน ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน เลือกเรียนวิชาอาชีพเป็นวิชาเลือกเสรี ($\bar{X} = 2.56$) ลำดับที่ 3 คือ มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดให้มีเอกสารการวัดผลประเมินผลให้ครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาอาชีพอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 2.59$) ส่วนข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีเพียงข้อเดียวคือ มีปัญหาเกี่ยวกับครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ไม่ได้รับการประชุม ชี้แจงให้มีความรู้ความเข้าใจ กระบวนการนิเทศภายในอย่าง เพียงพอ ($\bar{X} = 2.44$)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหา และลำดับที่ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ด้านการดำเนินการ

ข้อที่	การดำเนินการ	ผู้บริหารและครู-อาจารย์ n = 167		ระดับปัญหา	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาอาชีพเข้าสอนให้ตรงกับความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนระดับใด	2.37	1.11	น้อย	18
2	มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ไม่เพียงพอกับวิชาอาชีพที่ผู้เรียนต้องการเรียนระดับใด	2.79	1.29	ปานกลาง	9
3	มีปัญหาเกี่ยวกับครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ มีทักษะไม่เพียงพอกับวิชาที่อาชีพสอนระดับใด	2.36	1.07	น้อย	19
4	มีปัญหาเกี่ยวกับครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ไม่ใช้วิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอนระดับใด	2.32	0.94	น้อย	21
5	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ไม่ใช้วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงระดับใด	2.02	0.98	น้อย	22
6	มีปัญหาเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อก่อให้เกิดประสบการณ์ด้านอาชีพของผู้เรียนระดับใด	2.65	0.81	ปานกลาง	14
7	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ขาดทักษะในการจัดทำสื่อการสอนระดับใด	2.69	1.02	ปานกลาง	13
8	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ขาดทักษะในการใช้สื่อการสอนระดับใด	2.49	1.03	น้อย	16
9	มีปัญหาเกี่ยวกับการเชิญวิทยากรในท้องถิ่น มาให้ความรู้และประสบการณ์ด้านอาชีพแก่ผู้เรียนระดับใด	2.95	1.09	ปานกลาง	6
10	มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวน สื่อ/อุปกรณ์ การสอนวิชาอาชีพไม่เพียงพอกับความต้องการระดับใด	3.08	1.09	ปานกลาง	5
11	มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวน เครื่องมือ วัสดุฝึก วิชาอาชีพไม่เพียงพอกับความต้องการระดับใด	3.23	1.10	ปานกลาง	3
12	มีปัญหาเกี่ยวกับสื่อ/อุปกรณ์ การสอนวิชาอาชีพไม่ทันสมัยตรงกับความต้องการระดับใด	3.23	1.11	ปานกลาง	2
13	มีปัญหาเกี่ยวกับ เครื่องมือ วัสดุฝึกวิชาอาชีพไม่ทันสมัยตรงกับความต้องการระดับใด	3.28	1.09	ปานกลาง	1

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อที่	การดำเนินการ	ผู้บริหารและ ครู-อาจารย์ n = 167		ระดับ ปัญหา	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
14	มีปัญหาเกี่ยวกับ ห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติงานไม่เหมาะสมกับ วิชาอาชีพที่สอนระดับใด	2.77	1.18	ปานกลาง	10
15	มีปัญหาเกี่ยวกับ ห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติงาน ไม่เพียงพอกับ ความต้องการระดับใด	2.69	1.14	ปานกลาง	12
16	มีปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือของ สถานประกอบการในการ ฝึกงานของผู้เรียนระดับใด	2.89	1.07	ปานกลาง	8
17	มีปัญหาเกี่ยวกับ การเดินทางไปสถานประกอบการ ในการฝึกงาน ของผู้เรียนระดับใด	3.12	1.17	ปานกลาง	4
18	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ วัสดุ และ ประเมินผล ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ระดับใด	2.33	0.98	น้อย	20
19	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ไม่นำผลการวัด และประเมินผลมาปรับปรุง การเรียนการสอนระดับใด	2.44	1.03	น้อย	17
20	มีปัญหาเกี่ยวกับการ ไม่ได้รับการนิเทศ จากศึกษานิเทศก์ ในการ จัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพระดับใด	2.92	1.10	ปานกลาง	7
21	มีปัญหาเกี่ยวกับ การขาดความรู้ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของ บุคลากร ในการนิเทศภายในอย่างเพียงพอระดับใด	2.74	1.03	ปานกลาง	11
22	มีปัญหาเกี่ยวกับ การให้ความร่วมมือ ในการนิเทศภายใน ของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพระดับใด	2.62	0.96	ปานกลาง	15
ค่าเฉลี่ยรวม		2.73	0.69	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการดำเนินการ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 15 ข้อ และเมื่อพิจารณาข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ มีปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือวัสดุฝึก วิชาอาชีพไม่ทันสมัยตรงกับความต้องการ ($\bar{X} = 3.28$) ลำดับที่ 2 คือ มีปัญหาเกี่ยวกับสื่อ/อุปกรณ์การสอนวิชาอาชีพ ไม่ทันสมัยตรงกับความต้องการ ($\bar{X} = 3.23$) ลำดับที่ 3 คือ มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนเครื่องมือวัสดุฝึกวิชาอาชีพไม่เพียงพอกับความต้องการ ($\bar{X} = 3.22$) สำหรับข้อที่ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

สามลำดับสุดท้าย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ มีปัญหาเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในการนิเทศภายในของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ($\bar{X} = 2.62$) ลำดับที่ 2 คือ มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อก่อให้เกิดประสบการณ์ด้านอาชีพของผู้เรียน ($\bar{X} = 2.65$) ลำดับที่ 3 คือ มีปัญหาเกี่ยวกับครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพขาดทักษะในการจัดทำสื่อการสอน ($\bar{X} = 2.69$) ส่วนข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย จำนวน 7 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของปัญหาจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ มีปัญหาเกี่ยวกับครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาอาชีพขาดทักษะในการใช้สื่อการสอน ($\bar{X} = 2.49$) ลำดับที่ 2 คือ มีปัญหาเกี่ยวกับครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพไม่นำผลการวัดและประเมินผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.44$) ลำดับที่ 3 คือ มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพเข้าสอนให้ตรงกับความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน ($\bar{X} = 2.37$)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหา และลำดับที่ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ด้านการติดตามประเมินผล

ข้อที่	การติดตามประเมินผล	ผู้บริหารและครู-อาจารย์ n = 167		ระดับปัญหา	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	มีปัญหาเกี่ยวกับการติดตามประเมินผล ก่อนการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพระดับใด	2.44	0.93	น้อย	3
2	มีปัญหาเกี่ยวกับการติดตามประเมินผล ขณะดำเนินการ จัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพระดับใด	2.42	0.89	น้อย	5
3	มีปัญหาเกี่ยวกับการติดตามประเมินผล หลังการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพระดับใด	2.48	0.92	น้อย	2
4	มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม ขั้นตอนการติดตามประเมินผล การจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพระดับใด	2.44	0.89	น้อย	4
5	มีปัญหาเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือใน การติดตามประเมินผล ของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพระดับใด	2.41	0.93	น้อย	6
6	มีปัญหาเกี่ยวกับการนำผล การติดตามประเมินผลมาพัฒนา การจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพระดับใด	2.50	0.97	ปานกลาง	1
ค่าเฉลี่ยรวม		2.45	0.82	น้อย	

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการติดตามประเมินผล มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางมี จำนวน 1 ข้อ คือ มีปัญหาเกี่ยวกับการนำผลการติดตามประเมินผล มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ($\bar{X} = 2.50$) ส่วนข้ออื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรกดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ มีปัญหาเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลหลังการดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ($\bar{X} = 2.48$) ลำดับที่ 2 คือ มีปัญหาเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลก่อนการดำเนินการ การจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ($\bar{X} = 2.44$) ลำดับที่ 3 คือ มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามขั้นตอนการติดตามประเมินผล การจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ($\bar{X} = 2.44$)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ได้แก่ ตำแหน่งผู้บริหารและครู-อาจารย์ ใน 3 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล ทั้งโดยภาพรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน วิเคราะห์และสรุปผลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า t แล้วนำเสนอในรูปของตารางและคำบรรยายประกอบดังในตารางที่ 4.6 – 4.9

ตารางที่ 4.6 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการจัดการเรียน การสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ	ผู้บริหาร n = 53		ครู-อาจารย์ n = 114		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. การเตรียมการ	2.44	0.79	2.95	0.65	-4.42*
2. การดำเนินการ	2.52	0.79	2.81	0.63	-2.53*
3. การติดตามประเมินผล	2.36	0.93	2.49	0.77	-0.95
ค่าเฉลี่ยรวม	2.47	0.77	2.82	0.60	-3.21*

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ โดยภาพรวมทุกด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยครู-อาจารย์มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.82$) ส่วนผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.47$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการเตรียมการ และด้านการดำเนินการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยด้าน การเตรียมการ ครู-อาจารย์มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$) ผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$) และด้านการดำเนินการครู-อาจารย์มีค่าเฉลี่ย ของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.81$) ผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.52$) ส่วนด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.7 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการจัดการเรียน การสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ด้านการเตรียมการ

ข้อที่	การเตรียมการ	ผู้บริหาร n = 53		ครู-อาจารย์ n = 114		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดแผนการเรียน ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน เลือกรวิชาอาชีพเป็นวิชาเลือกเสรีระดับใด	2.34	1.02	2.66	0.93	-1.99*
2	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดรายวิชาอาชีพ ให้สอดคล้องกับ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนระดับใด	2.58	1.13	2.68	1.04	-0.51
3	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดรายวิชาอาชีพ ให้สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่นระดับใด	2.62	1.16	2.80	0.92	-1.05
4	มีปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นในการกำหนด จัดรายวิชาอาชีพที่จะเปิดสอนระดับใด	2.55	1.17	2.93	1.02	-2.15*
5	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาอาชีพไม่ได้รับ การประชุมชี้แจงให้มีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรอย่างเพียงพอ ระดับใด	2.36	1.08	2.69	1.01	-1.95
6	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพไม่ได้รับ การประชุมชี้แจงการจัดทำ แผนการสอนระดับใด	2.38	1.08	2.65	1.03	-1.56
7	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดให้มี คู่มือครู /เอกสารการสอนเพียงพอ กับความต้องการของ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพระดับใด	2.53	1.19	3.28	1.16	-3.88*
8	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพไม่ได้รับ การส่งเสริมให้ไปฝึกอบรม การจัดทำสื่อ และการใช้สื่อการสอน ระดับใด	2.40	1.03	3.28	1.13	-4.84*
9	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดงบประมาณใน การจัดหา สื่อ/อุปกรณ์ การสอนวิชาอาชีพ ให้เพียงพอกับความต้องการระดับใด	2.72	1.17	3.43	1.11	-3.79*
10	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัด งบประมาณในการจัดหาเครื่องมือ/ วัสดุฝึก ให้เพียงพอกับความต้องการระดับใด	2.68	1.17	3.46	1.08	-4.25*
11	มีปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ที่ใช้สอนและ ฝึกปฏิบัติงาน เพียงพอกับความต้องการระดับใด	2.26	1.13	2.95	1.14	-3.26*
12	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียม ห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติงาน ให้เหมาะสมกับวิชาอาชีพที่สอนระดับใด	2.28	1.13	2.96	1.12	-3.61*

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อที่	การเตรียมการ	ผู้บริหาร n = 53		ครู-อาจารย์ n = 114		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
13	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียม ห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติงาน ให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียนวิชาอาชีพระดับใด	2.26	1.02	2.90	1.08	- 3.62*
14	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาสถานประกอบการ ในการฝึกงาน ให้เหมาะสมกับวิชาอาชีพที่สอนระดับใด	2.98	1.10	3.37	1.06	- 2.17*
15	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดให้มีเอกสารการวัดผลประเมินผลให้ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพอย่างเพียงพอระดับใด	2.17	0.85	2.78	0.95	- 4.00*
16	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาอาชีพไม่ได้รับการประชุมชี้แจงให้มีความรู้ ความเข้าใจระเบียบ การประเมินผลการเรียนอย่างเพียงพอระดับใด	2.06	0.93	2.61	0.95	- 3.56*
17	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาอาชีพไม่ได้รับการประชุมชี้แจงให้มีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการนิเทศ ภายใต้อย่างเพียงพอระดับใด	2.32	0.98	2.77	0.86	- 3.01*
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.44	0.79	2.95	0.65	- 4.42*

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการเตรียมการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการเตรียมการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จำนวน 13 ข้อ คือ ข้อที่ 1 มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดแผนการเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนวิชาอาชีพเป็นวิชาเลือกเสรี ข้อที่ 4 มีปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น ในการกำหนดจัดรายวิชาอาชีพที่จะเปิดสอน ข้อที่ 7 มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดให้มีคู่มือครู/เอกสารการสอนเพียงพอกับความต้องการของครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาอาชีพ ข้อที่ 8 มีปัญหาเกี่ยวกับครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาอาชีพ ไม่ได้รับการส่งเสริมให้ไปฝึกอบรม

การจัดทำสื่อและการใช้สื่อการสอน ข้อที่ 9 มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดงบประมาณในการจัดหาสื่อ/อุปกรณ์การสอนวิชาอาชีพ ให้เพียงพอกับความต้องการ ข้อที่ 10 มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดงบประมาณในการจัดหาเครื่องมือ/วัสดุฝึก ให้เพียงพอกับความต้องการ ข้อที่ 11 มีปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณด้านอาคารสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกปฏิบัติงาน เพียงพอกับความต้องการ ข้อที่ 12 มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียมห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับวิชาอาชีพที่สอน ข้อที่ 13 มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียมห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติงานให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียนวิชาอาชีพ ข้อที่ 14 มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาสถานประกอบการในการฝึกงานให้เหมาะสมกับวิชาอาชีพที่สอน ข้อที่ 15 มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดให้มีเอกสารการวัดผลประเมินผลให้ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพอย่างเพียงพอ ข้อที่ 16 มีปัญหาเกี่ยวกับครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ไม่ได้รับการประชุมชี้แจงให้มีความรู้ ความเข้าใจระเบียบการประเมินผลการเรียน อย่างเพียงพอ ข้อที่ 17 มีปัญหาเกี่ยวกับครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพไม่ได้รับการประชุมชี้แจง ให้มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการนิเทศภายในอย่างเพียงพอ

ส่วนข้อที่ พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการเตรียมการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จำนวน 4 ข้อ

ตารางที่ 4.8 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการจัดการเรียน การสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ด้านการดำเนินการ

ข้อที่	การดำเนินการ	ผู้บริหาร n = 53		ครู-อาจารย์ n = 114		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัด ครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาอาชีพ เข้าสอนให้ตรงกับความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนระดับใด	2.28	1.32	2.40	0.99	- 0.65
2	มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวน ครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาอาชีพ ไม่เพียงพอกับวิชาอาชีพที่ผู้เรียนต้องการเรียนระดับใด	2.58	1.42	2.89	1.22	-1.41
3	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาอาชีพมีทักษะ ไม่เพียงพอกับวิชาที่สอนระดับใด	2.15	1.10	2.46	1.05	- 1.72
4	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาอาชีพไม่ใช้วิธีการสอน ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอนระดับใด	2.21	1.03	2.37	0.90	- 1.03
5	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพไม่ใช้วิธีการสอน ที่เน้นผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงระดับใด	2.13	1.09	1.96	0.93	1.02
6	มีปัญหาเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อก่อให้เกิด ประสบการณ์ด้านอาชีพของผู้เรียนระดับใด	2.57	0.91	2.68	0.77	- 0.87
7	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพขาดทักษะในการ จัดทำสื่อการสอนระดับใด	2.49	1.05	2.78	1.00	- 1.71
8	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพขาดทักษะ ในการใช้สื่อการสอนระดับใด	2.34	1.04	2.55	1.02	- 1.24
9	มีปัญหาเกี่ยวกับการเชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาให้ความรู้และ ประสบการณ์ ด้านอาชีพแก่ผู้เรียนระดับใด	2.62	1.04	3.10	1.09	- 2.65*
10	มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนสื่อ/อุปกรณ์ การสอนวิชาอาชีพ ไม่เพียงพอกับความต้องการระดับใด	2.70	1.03	3.35	1.07	- 3.16*
11	มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนเครื่องมือ วัสดุฝึก วิชาอาชีพไม่เพียงพอ กับความต้องการระดับใด	2.79	1.12	3.44	1.03	- 3.67*
12	มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนสื่อ/อุปกรณ์ การสอนวิชาอาชีพ ไม่ทันสมัยตรงกับความต้องการระดับใด	2.85	1.12	3.41	1.06	- 3.14*

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อที่	การดำเนินการ	ผู้บริหาร n = 53		ครู-อาจารย์ n = 114		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
13	มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนเครื่องมือ วัสดุฝึกวิชาอาชีพไม่ทันสมัยตรงกับความต้องการระดับใด	2.89	1.17	3.46	1.01	- 3.28*
14	มีปัญหาเกี่ยวกับ ห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติงานไม่เหมาะสมกับวิชาอาชีพที่สอนระดับใด	2.40	1.17	2.94	1.15	- 2.81*
15	มีปัญหาเกี่ยวกับ ห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติงานไม่เพียงพอกับความต้องการระดับใด	2.36	1.09	2.85	1.13	- 2.65*
16	มีปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือของสถานประกอบการในการฝึกงานของผู้เรียนระดับใด	2.70	1.12	2.98	1.04	-1.61
17	มีปัญหาเกี่ยวกับการเดินทางไปสถานประกอบการในการฝึกงานของผู้เรียนระดับใด	3.06	1.23	3.15	1.15	- 0.47
18	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ วัสดุ และประเมินผลไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ระดับใด	2.30	1.08	2.34	0.93	- 0.25
19	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพไม่นำผล การวัด และประเมินผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนระดับใด	2.49	1.20	2.42	0.95	0.40
20	มีปัญหาเกี่ยวกับการไม่ได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพระดับใด	2.70	1.10	3.02	1.09	- 1.76
21	มีปัญหาเกี่ยวกับการขาดความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการนิเทศภายในอย่างเพียงพอระดับใด	2.57	1.10	2.82	0.98	- 1.47
22	มีปัญหาเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในการนิเทศภายในของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพระดับใด	2.45	1.01	2.70	0.93	- 1.56
ค่าเฉลี่ยรวม		2.52	0.79	2.81	0.63	- 2.53*

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการดำเนินการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาปัญหาด้านการดำเนินการเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการดำเนินการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้จำนวน 7 ข้อ คือ ข้อที่ 9 มีปัญหาเกี่ยวกับการเชิญวิทยากรในท้องถิ่น มาให้ความรู้และประสบการณ์ด้านอาชีพ แก่ผู้เรียน ข้อที่ 10 มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนสื่อ/อุปกรณ์การสอนวิชาอาชีพ ไม่เพียงพอกับความต้องการ ข้อที่ 11 มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนเครื่องมือ วัสดุฝึกวิชาอาชีพไม่เพียงพอกับความต้องการ ข้อที่ 12 มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนสื่อ/อุปกรณ์การสอนวิชาอาชีพ ไม่ทันสมัยตรงกับความต้องการ ข้อที่ 13 มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนเครื่องมือ วัสดุฝึก วิชาอาชีพไม่ทันสมัยตรงกับความต้องการ ข้อที่ 14 มีปัญหาเกี่ยวกับห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติงานไม่เหมาะสมกับวิชาอาชีพที่สอน และข้อที่ 15 มีปัญหาเกี่ยวกับห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติงานไม่เพียงพอกับความต้องการ

ส่วนข้อที่ พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการดำเนินการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จำนวน 15 ข้อ

ตารางที่ 4.9 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการจัดการเรียน การสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ด้านการติดตามประเมินผล

ข้อที่	การติดตามประเมินผล	ผู้บริหาร n = 53		ครู-อาจารย์ n = 114		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1	มีปัญหาเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลการเตรียมการ การจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพระดับใด	2.30	1.05	2.51	0.86	- 1.34
2	มีปัญหาเกี่ยวกับการติดตามประเมินผล ขณะดำเนินการ การจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพระดับใด	2.25	0.92	2.50	0.86	- 1.73
3	มีปัญหาเกี่ยวกับการติดตามประเมินผล หลังการดำเนินการ การจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพระดับใด	2.36	0.98	2.54	0.88	- 1.15
4	มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามขั้นตอนการติดตามประเมินผล การจัดการเรียน การสอนวิชาอาชีพระดับใด	2.42	1.05	2.46	0.81	- 0.27
5	มีปัญหาเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในการติดตามประเมินผล ของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพระดับใด	2.34	1.00	2.45	0.89	- 0.69
6	มีปัญหาเกี่ยวกับการนำผลการติดตามประเมินผล มาพัฒนา การจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพระดับใด	2.51	1.10	2.50	0.90	0.06
	ค่าเฉลี่ยรวม	2.36	0.93	2.49	0.77	- 0.94

*P ≤ .05

จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณา ปัญหาด้านการติดตามประเมินผลเป็นรายข้อ พบว่าปัญหาการจัด การเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการติดตาม ประเมินผลทุกข้อ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ใน 3 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล ทั้งโดยรวมภาพทุกด้าน และเป็นรายด้าน วิเคราะห์และสรุปผลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ F - test ในการทดสอบสมมติฐานกรณีที่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของกลุ่มตัวอย่าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบต่อไปโดยเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe' แล้วนำเสนอในรูปแบบของตาราง และคำบรรยายประกอบดังใน ตารางที่ 4.10 – 4.12

ตารางที่ 4.10 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการจัดการเรียน การสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู- อาจารย์ เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน วิชาอาชีพ	ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ จำแนกตามขนาดโรงเรียน						F
	ขนาดเล็ก n = 33		ขนาดกลาง n = 55		ขนาดใหญ่ n = 79		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. การเตรียมการ	2.98	0.67	2.55	0.79	2.88	0.69	4.73*
2. การดำเนินการ	2.96	0.68	2.60	0.73	2.72	0.74	2.83
3. การติดตามประเมินผล	2.64	0.79	2.39	0.83	2.74	0.64	0.97
รวมทุกด้าน	2.93	0.65	2.55	0.72	2.74	0.64	3.22*

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ในโรงเรียนที่มี ขนาดต่างกัน โดยภาพรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้อง กับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของปัญหาจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ โรงเรียน ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 2.93$) โรงเรียนขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 2.74$) และโรงเรียนขนาดกลาง ($\bar{X} = 2.55$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู-อาจารย์ในโรงเรียนที่มี ขนาดต่างกัน ด้านการเตรียมการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้อง กับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของปัญหาจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ โรงเรียน ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 2.98$) โรงเรียนขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 2.88$) โรงเรียนขนาดกลาง ($\bar{X} = 2.55$) ตามลำดับ ส่วนด้านการดำเนินการ และด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อผลการเปรียบเทียบพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรีตามความ คิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมทุกด้าน และ

ด้านการเตรียมการ มีค่าเฉลี่ยของปัญหาแตกต่างกัน และเมื่อต้องการทราบว่า ค่าเฉลี่ยของปัญหาตามขนาดของโรงเรียนคู่ใดบ้าง ที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยทดสอบต่อไป โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปัญหาเป็นรายคู่ (Multiple Comparison) ด้วยวิธีของ Scheffe' แล้วนำผลการทดสอบเสนอในรูปแบบของตาราง และคำบรรยายประกอบ ดังในตารางที่ 4.11 – 4.12

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ปัญหาการจัดการเรียนการสอน วิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมทุกด้าน

ค่าเฉลี่ยของปัญหาโดยภาพรวมทุกด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของปัญหา		
	ขนาดกลาง ($\bar{X} = 2.55$)	ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 2.74$)	ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 2.93$)
ขนาดกลาง ($\bar{X} = 2.55$)	-	0.18	0.37*
ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 2.74$)		-	0.19
ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 2.93$)			-

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ โดยภาพรวมทุกด้าน โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.12 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ปัญหาการจัดการเรียนการสอน วิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู- อาจารย์ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการเตรียมการ

ค่าเฉลี่ยของปัญหา ด้านการเตรียมการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของปัญหา		
	ขนาดกลาง ($\bar{X} = 2.55$)	ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 2.88$)	ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 2.98$)
ขนาดกลาง ($\bar{X} = 2.55$)	-	0.32*	0.42*
ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 2.88$)		-	0.10
ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 2.98$)			-

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็น ค่าเฉลี่ยของปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการเตรียมการ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลาง กับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนโรงเรียนโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยกล่าวถึง สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ทั้งโดยภาพรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง และตามขนาดของโรงเรียน ทั้งโดยภาพรวมทุกด้านและเป็นรายด้าน

5.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ศึกษามี ดังนี้

ประชากรเป็น ผู้บริหารและครู-อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2544 จำนวน 33 โรงเรียน เป็นผู้บริหาร จำนวน 66 คน และครู-อาจารย์ จำนวน 1,762 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,828 คน

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครู-อาจารย์ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารได้จากผู้บริหารทั้งหมด จำนวน 66 คน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู-อาจารย์ ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง โดยเจาะจงเฉพาะครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 128 คน รวมได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 194 คน ดังนี้

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ใน 3 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัย นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือ ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง โดยส่งในตู้รับหนังสือของโรงเรียนต่าง ๆ ที่สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดชลบุรี และรอเก็บแบบสอบถามจาก การนำส่งถึงผู้วิจัยโดยใส่ไว้ในตู้รับหนังสือของโรงเรียนที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 194 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 167 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.08

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ที่รวบรวมมาได้ทั้งหมดวิเคราะห์โดยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบปัญหา โดยใช้ t-test ทดสอบระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มี 2 กลุ่ม และใช้ F-test ทดสอบระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ในกรณีค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ วิเคราะห์ต่อไปโดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปัญหา เป็นรายคู่ (Multiple Comparison) ด้วยวิธีของ Scheffe' การคำนวณค่าสถิติจากแบบสอบถาม แต่ละตอนคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences / Personal Computer Plus)

5.1.6 ผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยแยกออกเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปผลได้ ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหาร จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 27.32 และเป็นครู-อาจารย์ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 58.76 รวมผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารและครู-อาจารย์ จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 87.08

2. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารและครู-อาจารย์ จากโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 17.01 จากโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 28.35 และจากโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 40.72

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด ชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ โดยภาพรวมทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเตรียมการ และด้านการดำเนินการ มีปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการติดตามประเมินผล มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อของแต่ละด้าน สรุปผลได้ ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 16 ข้อ ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางสามอันดับแรก ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ การจัดหา สถานที่ประกอบกร ในการฝึกงานให้เหมาะสมกับวิชาอาชีพที่สอน ลำดับที่ 2 คือ การจัด งบประมาณ ในการจัดหาเครื่องมือ/วัสดุฝึกให้เพียงพอ กับความต้องการ ลำดับที่ 3 คือ การจัด งบประมาณในการจัดหาสื่อ/อุปกรณ์การสอนวิชาอาชีพ ให้เพียงพอกับความต้องการ ส่วนมีปัญหายอยู่ในระดับน้อย มีเพียงข้อเดียว
2. การดำเนินการ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 15 ข้อ ข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางสามอันดับแรก ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ เครื่องมือวัสดุฝึก วิชาอาชีพ ไม่ทันสมัยตรงกับความต้องการ ลำดับที่ 2 คือ สื่อ/อุปกรณ์การสอนวิชาอาชีพ ไม่ทันสมัยตรงกับ ความต้องการ ลำดับที่ 3 คือ จำนวนเครื่องมือวัสดุฝึกวิชาอาชีพ ไม่เพียงพอกับความต้องการ ส่วนมีปัญหายอยู่ในระดับน้อย มีจำนวน 7 ข้อ
3. ด้านการติดตามประเมินผล พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเพียงข้อเดียว คือ การนำผลการติดตามประเมินผล มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ส่วนมีปัญหายอยู่ใน ระดับน้อย จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา อาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพ รวมทุกด้าน แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเตรียมการ และด้าน การดำเนินการ แตกต่างกัน ส่วนด้านการติดตามประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา อาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมทุกด้าน แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเตรียมการแตกต่างกัน ส่วนด้านการดำเนินการ และการติดตามประเมินผลไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffe' สรุปผลได้ ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ โดยภาพรวมทุกด้าน โรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนขนาดกลาง แตกต่างกัน ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก กับ โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลาง กับโรงเรียนขนาดใหญ่ ไม่แตกต่างกัน
2. ค่าเฉลี่ยของปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการเตรียมการ โรงเรียนขนาดเล็ก กับ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลาง กับ โรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกัน ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนขนาดใหญ่ ไม่แตกต่างกัน

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ปรากฏผลน่าสนใจควรที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ โดยภาพรวมทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ยังมีข้อขัดข้องในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพอยู่บ้าง ที่เป็นอุปสรรคทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ระเบียบ ลาภอนันต์ (2539 : 146) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ใน 3 จังหวัด พบว่า โดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ สมิตร์ คุณานุกร (2520 : 130) กล่าวว่า การที่จะนำหลักสูตรไปใช้ให้สัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายได้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่ต้องเตรียมให้พร้อม ปัจจัยหลาย ๆ อย่าง เช่น การจัดห้องเรียน ครูผู้สอน ผู้เรียน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการค้นคว้า การจัดห้องปฏิบัติการและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อภิปรายผล ได้ดังนี้

- 1.1 ด้านการเตรียมการ จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการเตรียมการ มีปัญหาอยู่ใน

ระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ยังมีข้อขัดข้องในการเตรียมการอยู่บ้าง เนื่องจากวิชาอาชีพ เป็นวิชาที่ต้องมีการฝึกปฏิบัติ ให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางอาชีพ ซึ่งองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการเตรียมการที่ยังมีข้อขัดข้อง เช่น การเตรียมครู-อาจารย์ การเตรียมสื่อและอุปกรณ์ การเตรียมงบประมาณ การเตรียมสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศูนย์พัฒนาหลักสูตร ได้ทำการศึกษาโดยประเมินผลการใช้หลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พบว่า สภาพการใช้หลักสูตรวิชาอาชีพโรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาในเรื่อง ขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ ที่มีคุณภาพประกอบการเรียนการสอนมากที่สุด และขาดสื่อประกอบการเรียนการสอน ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญในแต่ละสาขาวิชา (กรมวิชาการ. 2538 : 69 – 71)

สำหรับปัญหาด้านการเตรียมการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุด 3 ลำดับแรก ซึ่งจะได้อภิปราย ดังนี้ ลำดับที่ 1 การจัดหาสถานประกอบการในการฝึกงาน ให้เหมาะสมกับวิชาอาชีพ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการอยู่บ้าง แต่เนื่องจากผู้เรียนไปฝึกงานเป็นช่วงเวลาไม่สม่ำเสมอ จึงเป็นเหตุให้สถานประกอบการส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ระเบียบ ลาภอนันต์ (2539 : 152) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการสอนวิชาอาชีพ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ใน 3 จังหวัด พบว่า การให้ความร่วมมือของสถานประกอบการ และการได้รับการสนับสนุนจากองค์กร ต่าง ๆ ของโรงเรียน มีน้อย ลำดับที่ 2 การจัดงบประมาณ ในการจัดหาสื่อ/อุปกรณ์ การสอนวิชาอาชีพให้เพียงพอ กับความต้องการ และลำดับที่ 3 การจัดงบประมาณในการจัดหาเครื่องมือ/วัสดุฝึก ให้เพียงพอ กับความต้องการ ทั้งสองข้อมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี เป็นโรงเรียนของรัฐบาล ต้องได้รับการจัดสรร งบประมาณจากกรมสามัญศึกษา ซึ่งงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรนั้นไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถจัดหาสื่อ/อุปกรณ์ และเครื่องมือ/วัสดุฝึก การสอนวิชาอาชีพให้เพียงพอ กับความต้องการได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศูนย์พัฒนาหลักสูตร ได้ทำการศึกษา โดยประเมินผล การใช้หลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พบว่า งบประมาณในการ จัดซื้อเครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ได้รับน้อยมาก (กรมวิชาการ. 2538 : 69 – 71)

1.2 ด้านการดำเนินการ จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอน วิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการดำเนินการ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า มีข้อขัดข้องหรือมีอุปสรรคด้านการดำเนินการ ในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพอยู่บ้าง เช่น เครื่องมือ สื่อ/อุปกรณ์ไม่ทันสมัยตรงกับความต้องการ จำนวนเครื่องมือ วัสดุฝึกไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไล่ เดชนันทวิทยา (2542 : II) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.ว.ช.) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า ด้านการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร มีปัญหาเกี่ยวกับ สื่อและวัสดุอุปกรณ์ ไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้เรียนและสอน

สำหรับปัญหาด้านการดำเนินการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุด 3 ลำดับแรก ซึ่งจะได้อภิปราย ดังนี้ ลำดับที่ 1 เครื่องมือ/วัสดุฝึกวิชาอาชีพ ไม่ทันสมัยตรงกับความต้องการ และลำดับที่ 2 สื่อ/อุปกรณ์การสอนวิชาอาชีพ ไม่ทันสมัยตรงกับความต้องการ ทั้งสองข้อมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี และเครื่องมือวัสดุฝึกวิชาอาชีพ มีราคาสูง เป็นเหตุให้โรงเรียนมัธยมศึกษา มีงบประมาณไม่เพียงพอ ในการจัดหาเครื่องมือวัสดุฝึกวิชาอาชีพวิชาอาชีพต่าง ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กล่าววว่า ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและความต้องการของตลาดแรงงาน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก โรงเรียนย่อมไม่สามารถจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ มาได้ทันกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เนื่องจากเครื่องมือ อุปกรณ์มีราคาสูง (กรมสามัญศึกษา. 2545 : 41) ลำดับที่ 3 จำนวนเครื่องมือวัสดุฝึกวิชาอาชีพ ไม่เพียงพอกับความต้องการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนไม่มีงบประมาณในการจัดหาเครื่องมือวัสดุฝึกวิชาอาชีพ ให้เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของศูนย์พัฒนาหลักสูตร ได้ทำการศึกษา โดยประเมินผลการใช้หลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พบว่า งบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์ได้รับน้อยมาก (กรมวิชาการ. 2538 : 69 – 71) แต่เป็นที่น่าสังเกตจากผลการวิจัย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาต่ำสุด คือ การจัดครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพเข้าสอน ให้ตรงกับความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ จัดรายวิชาอาชีพให้ผู้เรียนเลือกเรียน โดยจัดตามความพร้อมของโรงเรียน จึงมีปัญหายุ่งยากในระดับน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศูนย์พัฒนาหลักสูตร ได้สรุปปัญหาด้านการบริหารหลักสูตรไว้คือ โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถเปิดรายวิชาเลือกเสรีให้นักเรียนมีโอกาสเลือกเรียนได้อย่างหลากหลาย เนื่องจากไม่มีความพร้อมทางด้านบุคลากร โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหา ในเรื่องการจัดครูผู้สอนวิชาอาชีพค่อนข้างมีปัญหา เมื่อโรงเรียน

เปิดโอกาสให้ผู้เรียน เลือกเรียนวิชาอาชีพได้หลากหลาย ตามความต้องการและความสนใจของแต่ละคน (กรมวิชาการ. 2538 : 5, 71)

1.3 ด้านการติดตามประเมินผล จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการติดตามประเมินผล มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ และไม่มีข้อขัดข้องในด้านนี้ จึงมีปัญหาในด้านนี้อยู่ในระดับน้อย

สำหรับปัญหาด้านการติดตามประเมินผลพบว่า จำนวน 1 ข้อ คือ การนำผลการติดตามประเมินผลมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนยังมีข้อขัดข้องในการเตรียมการ และการดำเนินการเกี่ยวกับสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือและวัสดุและงบประมาณอยู่บ้าง จึงยังไม่สามารถที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามที่ได้มีการติดตามประเมินผลไป

2. เปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ได้แก่ ตำแหน่งผู้บริหารและครู-อาจารย์ ใน 3 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล ตามสมมติฐานข้อที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ โดยภาพรวมทุกด้าน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารซึ่งทำหน้าที่บริหารงานโรงเรียน มักจะมองปัญหาโดยรวมและให้ความสำคัญกับปัญหาทุก ๆ ปัญหาในโรงเรียนเท่ากัน จึงมีปัญหการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ อยู่ในระดับน้อย ส่วนครู-อาจารย์ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติการสอนโดยตรง จะมองเห็นปัญหาความขาดแคลนของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ตนเองปฏิบัติได้มากกว่าผู้บริหาร จึงมีปัญหการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไล่ เดชอนันท์วิทยา (2542 : 116) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.ว.ช.) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า ผู้บริหารจะมองปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เปิดสอนนั้น สามารถแก้ปัญหาได้ และมองผลประโยชน์ที่ได้กับชุมชน สังคมและประเทศชาตินั้นมีมากกว่า ส่วนครู-อาจารย์จะมองปัญหาที่ใกล้ตัวเพราะเป็นผู้ปฏิบัติ เกี่ยวกับการสอนในเรื่องของอุปกรณ์ บุคลากร อาคารสถานที่ ที่ไม่พร้อมจะทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อภิปรายผลได้ ดังนี้ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ด้านการเตรียมการ และด้านการดำเนินการ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะด้านการเตรียมการและด้านการดำเนินการ เป็นด้านที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพซึ่งครู-อาจารย์เป็นผู้ปฏิบัติการสอนโดยตรง จึงมองเห็นปัญหาได้มากกว่าผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้กำหนดนโยบาย และเป็นผู้มอบหมายงาน ไม่ได้เป็นผู้ปฏิบัติงานโดยตรง ดังนั้น ครู-อาจารย์จึงประสบปัญหามากกว่าผู้บริหาร ส่วนด้านการติดตามประเมินผลไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

3. เปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวมทุกด้าน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพด้านต่าง ๆ ต่างกันเช่น งบประมาณในการจัดหาสื่อ/อุปกรณ์ งบประมาณในการจัดหาเครื่องมือ/วัสดุฝึก จำนวนครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาอาชีพ อาคารสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัฒนะ สะดวก (2542 : 64) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพเกษตร ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 12 พบว่า ขนาดของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพเกษตร โดยโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง จะประสบปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อภิปรายผลได้ ดังนี้ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ด้านการเตรียมการ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนแต่ละขนาดจะมีความพร้อมต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับเฉลิมศรี มงคล (อ้างใน วัฒนะ สะดวก. 2542 : 64) กล่าวว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมด้านครู-อาจารย์ และสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนด้านการดำเนินการและการติดตามประเมินผล ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ โดยภาพรวมทุกด้าน โรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียน

ขนาดกลาง แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนขนาดเล็ก มีข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ เช่นจำนวนครู-อาจารย์ วัสดุเครื่องมือ อุปกรณ์ และงบประมาณที่ได้รับ นอกจากนี้โรงเรียนขนาดเล็ก เป็นโรงเรียนที่อยู่ในท้องถิ่น หรือชุมชนขนาดเล็ก การได้รับการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จึงน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลาง กับโรงเรียนขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ด้านการเตรียมการ โรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดกลาง กับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคุณภาพและความพร้อมของโรงเรียนขนาดเล็ก เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนขนาดกลาง และของโรงเรียนขนาดกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนขนาดใหญ่ ย่อมแตกต่างกัน เช่น มีปัญหาในการจัดหาสถานประกอบการในการฝึกงาน มีปัญหาในการจัดงบประมาณ แตกต่างกัน ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก กับ โรงเรียนขนาดใหญ่ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ โดยภาพรวมทุกด้าน ด้านการเตรียมการและด้านการดำเนินการ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการติดตามประเมินผล มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ผู้วิจัยจึงนำผลการวิจัยเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางให้นำไปพิจารณาดำเนินการ ในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษา

1.1 ด้านการเตรียมการ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ควรติดต่อหาสถานประกอบการ ในการฝึกงานให้เหมาะสมกับวิชาอาชีพที่เปิดสอน โดยการสำรวจ ติดตามข้อมูลข่าวสาร และสร้างความสัมพันธ์กับสถานประกอบการที่อยู่ใกล้บริเวณโรงเรียน และการจัดงบประมาณหรือขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดหาเครื่องมือ/วัสดุฝึก สื่อ/อุปกรณ์ ให้เพียงพอ กับความต้องการ

1.2 ด้านการดำเนินการ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ ควรจัดให้มีการฝึกอบรม หรือ ส่งเสริมให้มีการใช้ เครื่องมือ วัสดุฝึกและสื่อ/อุปกรณ์ ที่ทันสมัยตรงกับความต้องการของผู้เรียน เช่น จัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ควรจัดในหลาย ๆ รูปแบบ เช่นจัดการเรียนร่วมมือกับ ภาครัฐกิจอุตสาหกรรม หรือสถานประกอบการในการส่งนักเรียนไปฝึก

1.3 ด้านการติดตามประเมินผล ผู้บริหารและครู-อาจารย์ควรมีการนิเทศ ติดตาม ให้นำผลการติดตามประเมินผล ตามขั้นตอนต่าง ๆ มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยศึกษานิเทศ เขตการศึกษา 12

2.1 ควรจัดทำเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน วิชาอาชีพ ในระดับมัธยมศึกษา

2.2 ควรมีการนิเทศ หรืออบรมสัมมนา ถึงบทบาทหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน วิชาอาชีพ ในระดับมัธยมศึกษา ให้กับผู้บริหารและครู-อาจารย์อย่างต่อเนื่อง

3. ข้อเสนอแนะสำหรับกรมสามัญศึกษา

3.1 กรมสามัญศึกษาควรกำหนดนโยบายส่งเสริม และให้การสนับสนุน ด้านงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพโดยเฉพาะ และให้มีความเพียงพอ กับความต้องการของสถานศึกษา

3.2 กรมสามัญศึกษาควรกำหนดนโยบายส่งเสริม การได้รับความร่วมมือจาก หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งในด้านงบประมาณ อุปกรณ์ เครื่องมือและการให้ ผู้เรียนไปฝึกงาน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นเพียงการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี เท่านั้น ถ้ามีการวิจัยครั้งต่อไปควรจะศึกษา ดังนี้

1. ควรศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดหรือในเขตการศึกษาอื่น ๆ

2. ควรศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในโรงเรียน มัธยมศึกษาในด้าน การพัฒนาหลักสูตร เทคนิคและวิธีสอน การพัฒนาบุคลากร และการจัด สิ่งอำนวยความสะดวก

3. ควรศึกษาสภาพและปัญหาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอน วิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2535. **หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)**. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2535. **คู่มือครูการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533**. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2538. **การประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)**. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. **รายงานการวิจัยเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา คุรุสภา.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. **คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 558/2542 เรื่องให้ผู้เรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปฏิบัติโครงการอาชีพ**. กรุงเทพฯ.
- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2532. **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : กองการมัธยมศึกษา การศาสนา.
- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2535. **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : กองการมัธยมศึกษา โรงพิมพ์การศาสนา
- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2538. **สถิติการศึกษาฉบับย่อ กรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2538**. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา.
- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2538. **คู่มือครูคหกรรม "การจัดการเรียนการสอน วิชาการงานและอาชีพ"**. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12.
- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. **การส่งเสริมอาชีพมิติใหม่ยุคโลกาภิวัตน์ ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา คุรุสภา.
- กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์. 2540. **การวัดการวิเคราะห์การประเมินทางการศึกษาเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ
- กาญจนา วัฒนาย. 2544. **การวิจัยในชั้นเรียน**. ม.ป.ท.
- กิติมา ปรีดีดิลก. 2532. **การบริหารและการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ : อักษรภาพิพัฒน์

- จรัล ปองละคร. 2530. "สภาพและปัญหาการใช้อาคารสถานที่โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดตาก." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธีรวิมล บุญยโสภณ. 2536. การบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษาเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- นิพนธ์ ไทยพานิช. 2529. การนิเทศแบบคลินิก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : กราฟิคอาร์ตประกอบ ประพันธ์วิทยา. 2527. ทักษะและเทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. การบริหารวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2542. การจัดการและการบริหารอาชีพศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ
- พะยอม แก้วกำเนิด. 2531. "ความคิดเห็นและปรัชญาการจัดการมัธยมศึกษา เพื่อการมีงานทำ" หน้า 35-36. เอกสารสรุปคำบรรยาย และการอภิปรายการประชุมใหญ่สามัญประจำปี สมาคมผู้บริหารโรงเรียนแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- พรชัย พันธุ์ธาดาพร. 2533. "ความต้องการการนิเทศการศึกษา ในโรงเรียนเอกชนอาชีพศึกษา เขตการศึกษา 6." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีพศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พิพัฒน์ วิเชียรสวรรณ, ผู้เรียบเรียง. ม.ป.ป. แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์น
- ไพรัตน์ พิทักษ์น้อย. ม.ป.ป. วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ : ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. เอกสารอัดสำเนา.
- ไพโรจน์ ล้ำตระกูล. 2535. "การจัดวิชาอาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในพื้นที่ที่มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมธี ปิรันธนานนท์. 2533. การบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา. กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พริ้นติ้งเฮ้าส์
- ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ. 2541. เทคนิคและวิธีการสอน. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีจำกัด

- ระเบียบ ลาภอนันต์. 2539. "ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการสอนวิชาอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก." วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ละเมียด ลิมาอักษร. 2529. **หลักการศึกษ.** กรุงเทพฯ : สมาคมการศึกษาแห่งชาติ
- ไล่ เดชอนันตวิทยา. 2542. "ปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา." วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วัฒน์ สะดวก. 2542. "สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพเกษตรในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 12." วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2542. **แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.** ม.ป.ท.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. 2523. **หลักสูตรและการสอน.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- สังัด อุทรานันท์. 2528. **พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร.** กรุงเทพฯ : เกรียงศักดิ์การพิมพ์.
- สมประสงค์ ปิ่นจินดา. 2526. **การประเมินผลการศึกษา.** กรุงเทพฯ : รุ่ง
- สมประสงค์ วิทย์เกียรติ. 2540. **กระบวนการทำงาน.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ครูสภา
ลาดพร้าว.
- สมิตร คุณานุกร. 2520. **หลักสูตรและการสอน.** กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์
- สุวิมล ว่องวานิช. 2544. **การออกแบบระบบการประเมินผลภายใน.** พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- สุรพันธ์ ยันต์ทอง. 2533. **การบริหารโรงเรียนนวัตกรรม : เทคนิค : ประสบการณ์.**
ฉบับที่ 34. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- อุทัย สิงห์โตทอง. 2538. "ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลาง ที่เปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12." วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Carter, V. Good. 1973. **Dictionary of Education.** New York : McGraw -Hill Book.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก



คำสั่งคณะกรรมการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ 192 /2544

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ
เค้าโครงวิทยานิพนธ์ ของนายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
และมีประสิทธิภาพจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.ปรีชาพร	วงศ์อนุตร โรจน์	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
รศ.ดร.พรรณนิภา	ศิวะพิรุฬห์เทพ	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
ดร.สุรัตน์	ไชยชมภู	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.เนาวรัตน์	วิไลชนม์	ประธานกรรมการ
รศ.ดร.ปรีชาพร	วงศ์อนุตร โรจน์	กรรมการ
รศ.ดร.สมพร	ไชยะ	กรรมการ
ดร.ณรงค์	พิมสาร	กรรมการ
รศ.ดร.พรรณนิภา	ศิวะพิรุฬห์เทพ	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2544

(รองศาสตราจารย์ รวีวรรณ ชินะตระกูล)

คณบดี



ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ รหัสประจำตัว 42064142 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา (CAREER SUBJECTS INSTRUCTIONAL MANAGEMENT PROBLEMS IN SECONDARY SCHOOLS)" โดยมี รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.พรรณนิภา ศิวะพิรุฬห์เทพ และ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2544

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ.2544

(รศ.ดร.บุญวัฒน์ อัดชู)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หน่วยบัณฑิตศึกษา งานบริการการศึกษา สจล. 3692

ที่ ทม 1504 / 3274

วันที่ 3๐ กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

ด้วย นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร
อาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา” คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความ
สามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย
เกี่ยวกับแบบสอบถาม ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่ง
ผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูล ของนายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ มีความ
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีและขอบคุณ
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี



ที่ ทม 1504 / 3274

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๓๐ กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ไชยอนันต์ แสงเมฆา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา”

คณะกรรมการอุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถาม ดังที่แนบมา พร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของ นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.3269040



ที่ ทม 1504 / 3274

คณะกรรมการผู้ทดสอบมาตรฐาน

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๓๖ กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายสมศักดิ์ ศรีสุวรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ”

คณะกรรมการผู้ทดสอบมาตรฐานพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถาม ดังที่แนบมา พร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของ นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.3269040



ที่ ทม 1504 / **3274**

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๓๐ กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายสิทธิชัย อิ่มอ่อง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา”

คณะกรรมการอุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถาม ดังที่แนบมา พร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของ นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.3269040



ที่ ทม 1504 / **3274**

คณะกรรมการผู้ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

3๐ กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางนัศดา พุ่มพฤษย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา”

คณะกรรมการผู้ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถาม ดังที่แนบมา พร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของ นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.3269040



ที่ ทม 1504/ 3471

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

12 สิงหาคม 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวังจันทร์วิทยา

ด้วย นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ” คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3692

โทรสาร 3269040



ที่ ทม 1504/ 3471

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

1-2 สิงหาคม 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านค่าย

ด้วย นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ” คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3692

โทรสาร 3269040



ที่ ทม 1504/ 3471

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๒ สิงหาคม 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเขาชะเมาวิทยาคม

ด้วย นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ” คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3692

โทรสาร 3269040



ที่ ทม 1504/ 3471

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๙ สิงหาคม 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนแกลง “ วิทยสถาวร ”

ด้วย นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ” คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3692

โทรสาร 3269040



ที่ ทม 1504/ 3471

คณะกรรมการผู้ดุษฎีบัณฑิต

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๖ สิงหาคม 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนห้วยขวางศึกษา

ด้วย นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ” คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3692

โทรสาร 3269040



ที่ ทม 1504 / 3836

คณะกรรมการผู้ดุษฎีบัณฑิต

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๕ กันยายน 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดชลบุรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง 1 เล่ม
 2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
 3. รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา ” และได้รับอนุมัติหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2544 ในการทำวิจัยเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม ภายในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่าน คณะกรรมการผู้ดุษฎีบัณฑิตจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม ภายในสถานศึกษา สังกัดหน่วยงานของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 3269040

รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

โดย นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์

.....

1. โรงเรียนชลกันยานุกูล
2. โรงเรียนชลราษฎรอำรุง
3. โรงเรียนชลบุรี “ สุขบท ”
4. โรงเรียนบ้านสวน (จันอนุสรณ์)
5. โรงเรียนแสนสุข
6. โรงเรียนหนองรีมคลองสวัสดิ์
7. โรงเรียนชลราษฎรอำรุง 2
8. โรงเรียนศรีราชา
9. โรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา “ กรุงเทพมหานคร ”
10. โรงเรียนบึงศรีราชา
11. โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม
12. โรงเรียนเกาะสีชัง
13. โรงเรียนบางละมุง
14. โรงเรียนโพธิสัมพันธ์
15. โรงเรียนผินแจ่มวิชาสอน
16. โรงเรียนสัจดีวิทยาคม
17. โรงเรียนสิงห์สมุทร
18. โรงเรียนพุดตาลหลวงวิทยา
19. โรงเรียนพานทอง
20. โรงเรียนพานทองสภานูปถัมภ์
21. โรงเรียนคลองกึ่งยิ่งวิทยา
22. โรงเรียนบ้านบึง “ มนูญวิทยาการ ”
23. โรงเรียนบ้านบึง “ อุตสาหกรรมอนุเคราะห์ ”
24. โรงเรียนทุ่งเหียนพิทยาคม
25. โรงเรียนหัวถนนวิทยา
26. โรงเรียนพนัสพิทยาคาร
27. โรงเรียนอุทกวิทยา
28. โรงเรียนเกาะจันทร์พิทยาคาร
29. โรงเรียนเกาะโพธิ์ถั้วงามวิทยา
30. โรงเรียนจุฬารัตน์ราชวิทยาลัยชลบุรี
31. โรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา
32. โรงเรียนหนองใหญ่ศิริรวาวิทยา
33. โรงเรียนโสศศึกษาจังหวัดชลบุรี



ที่ ศธ ๐๘๒๗/๓๗๐๕

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดชลบุรี
ถนนวิชิตปราการ อำเภอเมืองชลบุรี
จังหวัดชลบุรี ๒๐๐๐๐

๕๐ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดชลบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศ ฯ ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ
แจ้งว่า นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัญหาการจัดการเรียน
การสอนวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา” มีความประสงค์จะเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยใช้แบบ
สอบถาม กับโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดชลบุรีทุกโรงเรียน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และให้ความร่วมมือแก่บุคคลดังกล่าวข้างต้นด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาววัลลียา สุวรรณโชติ)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดชลบุรี รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดชลบุรี

ฝ่ายพัฒนาการศึกษา

โทร. / โทรสาร ๐ ๓๘๒๗ ๘๖๗๖



ที่ ศธ ๐๘๒๑.๐๕/ว. ๘๙๐

โรงเรียนทุ่งเหียงพิทยาคม ต.หมอนนาง
อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี ๒๐๑๔๐

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๔

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดชลบุรี ที่ ศธ ๐๘๒๑/๓๑๐๒
ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๔ เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อ
การวิจัย
๒. แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร จำนวน ๒ ฉบับ
๓. แบบสอบถามสำหรับครู - อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
จำนวน ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดชลบุรี ได้แจ้งขอความร่วมมือในการ
เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยใช้แบบสอบถามกับโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดชลบุรี
ทุกโรงเรียนและนายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งเหียงพิทยาคม ได้ขอให้
โรงเรียนทุ่งเหียงพิทยาคม ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยมายังโรงเรียนสังกัดกรม
สามัญศึกษาทุกโรงเรียน

โรงเรียนจึงขอส่งแบบสอบถามมาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาพร้อมนี้ และขอให้จัดส่งคืนผู้รับ
ในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ด้วย จักเป็นพระคุณอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(นายยุทธนา เรืองไพศาล)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนทุ่งเหียงพิทยาคม

ฝ่ายธุรการ

โทร.(๐๓๘) ๔๑๓๑๘๐

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับถาม ผู้บริหารโรงเรียน (ผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ) และ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เกี่ยวกับ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2544

โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ใน 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ และด้านการติดตามประเมินผล ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2. ขอความอนุเคราะห์ท่านโปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์ และความถูกต้องของการวิจัย

3. การตอบแบบสอบถามของท่าน ผู้วิจัยถือว่าเป็นข้อมูลที่มีคุณค่ายิ่ง และจะสงวนไว้เป็นความลับ โดยจะใช้ประโยชน์เพื่องานวิจัยครั้งนี้เท่านั้น และจะไม่ทำให้เกิดผลกระทบใดต่อท่าน

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ()

1. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง

- () ผู้บริหาร
- () ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
- () ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ

2. ขนาดของโรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

- () โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน)
- () โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 – 1,499 คน)
- () โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ
(จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ใน 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ การดำเนินการดำเนินการ
และด้านการติดตามประเมินผล

โปรดทำเครื่องหมาย / ตรงกับระดับปัญหา โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด
- 4 หมายถึง มีปัญหามาก
- 3 หมายถึง มีปัญหาปานกลาง
- 2 หมายถึง มีปัญหาน้อย
- 1 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
	1. ด้านการเตรียมการ					
1	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดแผนการเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือก เรียนวิชาอาชีพเป็นวิชาเลือกเสรีระดับใด.....					
2	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดรายวิชาอาชีพให้สอดคล้องกับความถนัด และความสนใจของผู้เรียนระดับใด.....					
3	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดรายวิชาอาชีพให้สอดคล้องกับความ ต้องการของท้องถิ่นระดับใด.....					
4	มีปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นในการกำหนดจัด รายวิชาอาชีพที่จะเปิดสอนระดับใด.....					
5	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพไม่ได้รับการประชุม ชี้แจงให้มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรอย่างเพียงพอระดับใด...					
6	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาอาชีพไม่ได้รับการประชุม ชี้แจงการจัดทำแผนการสอนระดับใด.....					
7	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดให้มีคู่มือครู/เอกสารการสอนเพียงพอกับ ความต้องการของ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพระดับใด.....					
8	มีปัญหาเกี่ยวกับครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพไม่ได้รับการส่งเสริม ให้ไปฝึกอบรบการจัดทำสื่อและใช้สื่อการสอนระดับใด.....					
9	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดงบประมาณในการจัดหา สื่อ/อุปกรณ์ การสอนวิชาอาชีพให้เพียงพอกับความต้องการระดับใด..					

ข้อที่	รายการ	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
10	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดงบประมาณในการจัดหาเครื่องมือ/วัสดุฝึกให้เพียงพอกับความต้องการระดับใด.....					
11	มีปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณด้านอาคารสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกปฏิบัติงาน เพียงพอกับความต้องการระดับใด.....					
12	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียม ห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับวิชาอาชีพที่สอน ระดับใด.....					
13	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียม ห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติงานให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียนวิชาอาชีพ ระดับใด.....					
14	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาสถานประกอบการ ในการฝึกงานให้เหมาะสมกับวิชาอาชีพที่สอนระดับใด.....					
15	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดให้มีเอกสารการวัดผลและประเมินผลให้ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาอาชีพอย่างเพียงพอระดับใด.....					
16	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพไม่ได้รับการประชุมชี้แจงให้มีความรู้ความเข้าใจระเบียบการประเมินผลการเรียนอย่างเพียงพอระดับใด.....					
17	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพไม่ได้รับการประชุมชี้แจงให้มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการนิเทศภายในอย่างเพียงพอระดับใด.....					
	2. ด้านการดำเนินการ					
18	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัด ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพเข้าสอนให้ตรงกับความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนระดับใด.....					
19	มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวน ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพไม่เพียงพอกับวิชาอาชีพที่ผู้เรียนต้องการเรียนระดับใด.....					
20	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพ มีทักษะไม่เพียงพอกับวิชาที่สอนระดับใด.....					
21	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพไม่ใช้วิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอนระดับใด.....					
22	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพไม่ใช้วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงระดับใด.....					

ข้อที่	รายการ	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
23	มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อก่อให้เกิดประสบการณ์ด้านอาชีพของผู้เรียนระดับใด.....					
24	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพขาดทักษะในการในการจัดทำสื่อการสอนระดับใด.....					
25	มีปัญหาเกี่ยวกับครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพขาดทักษะในการใช้สื่อการสอนระดับใด.....					
26	มีปัญหาเกี่ยวกับการเชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาให้ความรู้และประสบการณ์ด้านอาชีพแก่ผู้เรียนระดับใด.....					
27	มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวน สื่อ /อุปกรณ์การสอนวิชาอาชีพไม่เพียงพอกับความต้องการระดับใด.....					
28	มีปัญหาเกี่ยวกับจำนวน เครื่องมือ วัสดุฝึก วิชาอาชีพไม่เพียงพอกับความต้องการระดับใด.....					
29	มีปัญหาเกี่ยวกับ สื่อ /อุปกรณ์การสอนวิชาอาชีพไม่ทันสมัยตรงกับความต้องการระดับใด.....					
30	มีปัญหาเกี่ยวกับ เครื่องมือ วัสดุฝึก วิชาอาชีพไม่ทันสมัยตรงกับความต้องการระดับใด.....					
31	มีปัญหาเกี่ยวกับ ห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติงาน ไม่เหมาะสมกับวิชาอาชีพที่สอน ระดับใด.....					
32	มีปัญหาเกี่ยวกับ ห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติงานไม่เพียงพอกับความต้องการ ระดับใด.....					
33	มีปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือของสถานประกอบการในการฝึกงานของผู้เรียนระดับใด.....					
34	มีปัญหาเกี่ยวกับการเดินทางไปสถานประกอบการในการฝึกงานของผู้เรียนระดับใด.....					
35	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาอาชีพวัดผลและประเมินผลไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ระดับใด.....					
36	มีปัญหาเกี่ยวกับ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาอาชีพไม่นำผลการวัดและประเมินผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนระดับใด.....					

ข้อที่	รายการ	ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1
37	มีปัญหากับการไม่ได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพระดับใด.....					
38	มีปัญหากับการขาดความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการนิเทศภายในอย่างเพียงพอระดับใด.....					
39	มีปัญหากับการให้ความร่วมมือในการนิเทศภายในของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาอาชีพในระดับใด.....					
	3. ด้านการติดตามประเมินผล					
40	มีปัญหากับการติดตามประเมินผลการเตรียมการ การจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพระดับใด.....					
41	มีปัญหากับการติดตามประเมินผลขณะดำเนินการ การจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพระดับใด.....					
42	มีปัญหากับการติดตามประเมินผลหลังดำเนินการ การจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพระดับใด.....					
43	มีปัญหากับการปฏิบัติตามขั้นตอนการติดตามประเมินผล การจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพระดับใด.....					
44	มีปัญหากับการให้ความร่วมมือในการติดตามประเมินผลของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาอาชีพ ระดับใด.....					
45	มีปัญหากับการนำผลการติดตามประเมินผลมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพระดับใด.....					

ประวัติผู้เขียน

นายบุญลักษณ์ ศัพท์พันธุ์ เกิดเมื่อ 20 พฤษภาคม 2498 ตำบลบ้านปะหลาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่อยู่ปัจจุบันเลขที่ 9/1 หมู่ 3 ตำบลพานทอง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี 20160 สถานที่ทำงานโรงเรียนทุ่งเหียงพิทยาคม ตำบลหมอนนาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี 20140 ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ระดับ 7 โรงเรียนทุ่งเหียงพิทยาคม

ประวัติการรับราชการ ปี พ.ศ. 2520 เริ่มรับราชการในตำแหน่งครู 2 โรงเรียนพานทอง สภานุปลั้มภ์ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ปี พ.ศ. 2525 ดำรงตำแหน่งตำแหน่งอาจารย์ 1 ปี พ.ศ. 2536 ดำรงตำแหน่งตำแหน่งอาจารย์ 2 ปี พ.ศ. 2539 ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนหนองใหญ่ศิริวรวาทีวิทยา อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี และปี พ.ศ. 2544 ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนทุ่งเหียงพิทยาคม

ประวัติการศึกษาปี พ.ศ. 2523 จบการศึกษาปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน (มหาวิทยาลัยบูรพาปัจจุบัน) ปี พ.ศ. 2542 เข้าศึกษาหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์ อดสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ